

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Skjøtselsplan Skotsvær

Med omkringliggende øyer i UKL-område Blomsøy-Hestøy og Skålvær,
Alstahaug kommune, Nordland

NIBIO RAPPORT | VOL. 8 | NR. 158 | 2022

Sven Emil Hinderaker, Annette Bär & Thomas Carlsen
Avdeling for Kulturlandskap og biomangfold, Tjøtta

TITTEL/TITLE

Skjøtselsplan for Skotsvær med omkringliggende øyer i UKL-område Blomsøy-Hestøy og Skålvær, Alstahaug kommune, Nordland

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Sven Emil Hinderaker, Annette Bär og Thomas Holm Carlsen

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKT NR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
20.12.2022	8/158/2022	Åpen	52947	22/00073
ISBN:	ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:	
978-82-17-03192-5	2464-1162	72		

OPPDRAAGSGIVER/EMPLOYER:

Statsforvalteren i Nordland, Klima og
Miljøavdeling
Alstahaug kommune

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

Elisabeth Nesheim-Hauge
Ragna-Gunn Bye

STIKKORD/KEYWORDS:

Kystlynghei, naturbeitemark, skjøtselsplan,
Skotsvær, naturforvaltning, biologisk mangfold,
tilskuddsordning for trua naturtyper, UKL.

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Kulturlandskap og biomangfold.
Skjøtselsplan for kulturlandskap.

SAMMENDRAG/SUMMARY:

Utarbeidelse av skjøtselsplanen for Skotsvær og tilhørende øyer i Alstahaug kommune er utført på oppdrag fra Statsforvalteren i Nordland. Skjøtselsplanen baserer seg på feltbefaring og intervjuer med beitebruker og grunneier. Skotsvær og øyene rundt er hovedsakelig varierte kystlyngheilokaliteter. I tillegg ble det registrert en ny naturbeitemark og hagemark på Skotsvær. Etter en periode med reduksjon eller opphør i bruk har øyene grodd igjen noe, men med riktig skjøtsel har de stort potensiale for å øke i verdi. Øyene er svært varierte, med fattig lynghei til rike heier bl.a. med store mengder orkideer. Første del av planen gir en kort beskrivelse av kystlynghei. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt skjøtselstiltak innenfor lokaliteten.

LAND/COUNTRY:

Norge

FYLKE/COUNTY:

Nordland

KOMMUNE/MUNICIPALITY:

Alstahaug Kommune

STED/LOKALITET:

Skotsvær

NIBIONORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

GODKJENT /APPROVED

Anders Nielsen

NAVN/NAME

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

Sven Emil Hinderaker

NAVN/NAME

Forord

Skjøtselsplanen for Skotsvær i Alstahaug kommune er utført på oppdrag fra Statsforvalteren i Nordland. Skjøtselsplanen gir faglig funderte anbefalinger for og skjøtsel av kystlynghei og baserer seg på feltbefaring i 2022 og dialog med grunneier og beitebruker.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av kystlynghei. Denne er en del av skjøtselsplanmalen og er ikke utarbeidet av undertegnede. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase.

NIBIO takker grunneieren Einar Mørch, beitebruker Helge Zahl, Ragna Gunn Bye i Alstahaug Kommune og Statsforvalteren i Nordland for godt samarbeid.

Tjøtta, 20.12.22

Sven Emil Hinderaker

Innhold

1	Generelt om kystlynghei.....	7
1.1	Ulike typer kystlynghei	7
1.2	Geografiske variasjoner av kystlynghei	8
2	Skotsvær – naturgrunnlag og dagens drift	9
2.1	Kort områdebeskrivelse av Skotsvær og tilhørende øyer.....	9
2.2	Driftsbeskrivelse	10
3	Generelt om skjøtsel av kystlynghei.....	12
3.1	Generelt om skjøtsel av kystlynghei	12
3.2	Beiting og dyrehold i kystlynghei.....	12
3.3	Lyngsviing	13
3.4	Restaurering av kystlynghei.....	14
3.5	Mål for skjøtsel på Skotsvær og tilhørende øyer.....	14
3.6	Skjøtselstiltak på Skotsvær og tilgrensende øyer	16
3.6.1	Beiterelaterte tiltak	21
3.6.2	Planer for sviing.....	22
3.6.3	Andre planlagte skjøtselstiltak	23
3.6.4	Oppfølging av skjøtelsplanen.....	23
4	Detaljert beskrivelse av naturtypene og lokalitetene i området.	24
4.1	Skotsvær	24
4.1.1	Nordre Susenøy, Søndre Susenøy og Landfastøya.....	24
4.1.2	Skotsvær-nord.....	27
4.1.3	Skotsvær naturbeitemark	29
4.1.4	Skotsvær hagemark.....	31
4.1.5	Skotsvær Sør Kystlynghei	33
4.2	Gardsøya kystlynghei.....	35
4.3	Ytre Buøya ved Skotsvær.....	38
4.4	Ytre Buøya ved Skotsvær, strandeng.....	41
4.5	Indre Buøya, kystlynghei	43
4.6	Ytre Valløya, kystlynghei.....	46
4.7	Indre Valløya, kystlynghei.....	48
5	Bilder fra lokalitetene	51
5.1	Nordre Susenøya	51
5.2	Søndre Susenøya	52
5.3	Landfastøya	54
5.4	Skotsvær Nord	56
5.5	Hagemark Skotsvær	57
5.6	Naturbeitemark Skotsvær	58
5.7	Skotsvær Sør.....	59
5.8	Gardsøya.....	60
5.9	Ytre Buøya	61
5.10	Ytre Buøya, strandeng	63

5.11 Indre Buøya	64
5.12 Ytre Valløya.....	65
5.13 Indre Valløya.....	68
Litteraturreferanser.....	71

1 Generelt om kystlynghei

Kystlynghei er en flere tusen år gammel naturtype som er dominert av røsslyng. Naturtypen har blitt til i de ytterste, oseaniske strøkene langs kysten der klimaet er så mildt at småfe har kunnet gå ute hele året, eller det meste av året. Om sommeren har også storfe beitet i lyngheia, og lyng ble slått til vinterfôr. For å skape godt beitegrunnlag ble lyngheiene svidd slik at det oppsto en mosaikk av gras- og urtevegetasjon (på nysvidde arealer) og lyngvegetasjon. Røsslyng er en vintergrønn dvergbusk som beites hele året, men er viktigst som forplante om seinhøsten og vinteren. Grasvegetasjonen er først og fremst vår- og sommerbeite, men særlig starr kan spille en viktig rolle vinterstid. Selv om det er mange trekk i driftsmåten som er relativt ensartet, varierer både bruken og utformingen av kystlyngheia fra sør til nord og fra øst til vest. Kystlyngheiene har spilt en viktig rolle i ressursutnyttelsen langs kysten og utgjorde tidligere ca. 2 % av landarealet i Norge. De strekker seg fra Lofoten i Nordland til Kragerø i Vestfold og Telemark. Det er også lynghei på noen få øyer i ytre Oslofjord, bl.a. på Hvaler i Viken. Lyngheidriften har gått sterkt tilbake i løpet av 1900-tallet. Når driften reduseres eller opphører, gror lyngheiene igjen. Også skogplanting, gjødsling, oppdyrking, nedbygging og nitrogennedfall utgjør trusler mot gjenværende arealer, og kystlynghei er nå en sterkt truet naturtype (Norderhaug & Johansen 2011). Tradisjonell drift med helårsbeiting, eller beiting store deler av året, og lyngsviing er en forutsetning for opprettholdelse av kystlynghei. Naturtypen kystlynghei inngår i kystlandskapet i en mosaikk med en rekke andre naturtyper slik som semi-naturlig eng- og strandeng, strandberg og myr. Det norske kystlyngheilandskapet utgjør en del av et større lyngheilandskap som finnes langs atlantehavskysten sør til Portugal. I Norge, som i resten av det europeiske kystlyngheimrådet er lyngheia på sterk tilbakegang. Norge har verdens nordligste kystlyngheier og dermed et spesielt ansvar for å ivareta disse. Variasjoner i miljøvariabler (kalkinnhold, uttørkingsfare og vannmetning) danner grunnlag for en rekke grunntyper av kystlynghei, og variasjoner i bruk (lyngsviing og beiting) øker kompleksiteten i artssammensettingen og diversitet. Tiden etter lyngsviing kan deles inn i fire ulike faser; pionerfase, byggefase, moden fase og degenererende fase, og enkelte arter kobles spesifikt til noen av disse fasene. Nybrent kystlynghei med lyng i pionerfasen inneholder en del urter og gras, mens gammel lynghei (30-50 år) ofte er meget artsfattig og har et velutviklet mosedekke. Selv om lynghei generelt regnes som et relativt sett artsfattig økosystem er det totale biologiske mangfoldet knyttet til hele lyngheisyklusen betydelig. Som i de fleste andre semi-naturlige økosystemer øker også artsmangfoldet, spesielt av de skjøtselsavhengige artene, med kalkinnholdet i jorda (pH).

1.1 Ulike typer kystlynghei

Kunnskapen om variasjonen i kystlyngheivegetasjonen er under utvikling. Det nyeste systemet for beskrivelse av variasjonen i norsk natur, Natur i Norge (NiN), deler kystlynghei på grunnlag av kalkinnhold, uttørkingsfare og vannmetning inn i tolv grunntyper: Kalkfattig bakli-hei, kalkfattig kystlynghei, kalkfattig tørr kystlynghei, kalkfattig fuktig kystlynghei, intermediær bakli-hei, intermediær kystlynghei, intermediær tørr kystlynghei, intermediær fuktig kystlynghei, svakt kalkrik kystlynghei, svakt kalkrik tørr kystlynghei, sterkt kalkrik kystlynghei, sterkt kalkrik tørr kystlynghei (Halvorsen et al. 2015).

I tillegg til røsslyng er bl.a. blåbær, flekkmarihånd, tyttbær, krekling, smyle, kornstarr, tepperot og skrubbær vanlige arter i norske kystlyngheier. Kalkrik kystlynghei skiller seg fra den kalkfattige ved et høyere innslag av kalkrevende arter som flekkmure, blåstarr, reinrose, vill-lin, fjellfrøstjerne og orkideer. Bakliheier, som ofte er nord- og østvendte, gjerne i humide skråninger, har typiske arter som bjørnekam, revebjelle, ormetelg, blåbær og blokkebær. Kystlynghei med høy uttørkingsfare har gjerne arter som heigråmose, melbær, kveinarter, finnskjegg og gulaks. Kystlynghei med høy vannmetning skiller seg fra tørrere grunntyper ved et framtrødende innslag av fuktrevende arter og myrarter som klokkeløng, blokkebær, rome og bjønnskjegg.

Nedenfor finner du en kort beskrivelse av karakteristiske trekk for kystlynghei i sør, vest og nord. For å ivareta det biologiske mangfoldet er det viktig å ivareta lyngheier som representerer variasjonen langs hele kysten i tillegg til variasjonen i lokale komplekse miljøvariabler.

1.2 Geografiske variasjoner av kystlynghei

Sør-Norge

Det meste av kystlyngheiene i sør er relativt tørr kystlynghei, fukthei er sjeldnere. I de sørlige heiene forekommer klokkesøte langs kysten fra Lindesnes til Stavanger. I sørhellende lyngheier på litt næringsrik grunn kan man finne en del andre urter som blodstorkenebb, fagerperikum, kystmaure og firtann. På Lista og Jæren finnes det fortsatt en meget spesiell lyngheitype: lynghei som er et suksesjonstrinn mellom marehalmdyne og skog. De domineres av røsslyng, krekling, krypvier, marehalm og sandstarr.

Vest-Norge

Kystlyngheiene i vest dvs. fra Rogaland til Møre og Romsdal, har størst utstrekning i vest-øst-retning og for hundre år siden gikk lyngheia her langt inn i fjordene. I dag dominerer imidlertid lyngheia først og fremst de ytterste øyene og de ytre fjordstrøkene. Her finnes arter med høye krav til fuktighet og lang vekstsesong. Klokkelyng, som vokser i fuktigere områder enn røsslyng, er vanlig her, og purpurlyng, som er frostømfintlig, finnes i en smal stripe ytterst på kysten til Sunnmøre. En rekke arter med vestlig utbredelse i Norge har lyngheia her som sitt viktigste habitat, for eksempel vestlandsvikke, lyngøyentrøst, fagerperikum, heiblåfjær og kystmyrklegg. Artsmangfoldet synker fra vest mot øst på grunn av at de klart vestlige artene faller ut.

Midt- og Nord-Norge

Fra Trøndelag til Nordland, dominerer fukthei på grunn av mye nedbør og lav temperatur. Torvdybden kan være flere desimeter og overgangen mot myr er glidende. Krekling blir et stadig vanligere innslag nordover og kan bli mer dominerende enn røsslyngen. Siden den har lavere beiteverdi kan det skape problemer i områder med vinterbeiting. Slåtestarr og torvull er også vanlige. Fra Sunnmøre og nordover minker innslaget av vestlige arter, mens innslaget av nordlige arter og fjellararter øker, som for eksempel dvergbjørk, rypebær og molte. Tørrhei (høy uttøringsfare og lav vannmetning) kan forekomme i sørhellinger og på arealer med skrint jordsmonn. Her øker andelen av urter og gras som tepperot, engkvein og rødsvingel, og melbær er et karakteristisk innslag. Den norske kysten domineres av fattige bergarter, men nordover finnes det innslag av kalkrike bergarter som gir rik hei med innslag av kalkkrevende arter. Også på skjellsand kan det utvikles slik rik hei.

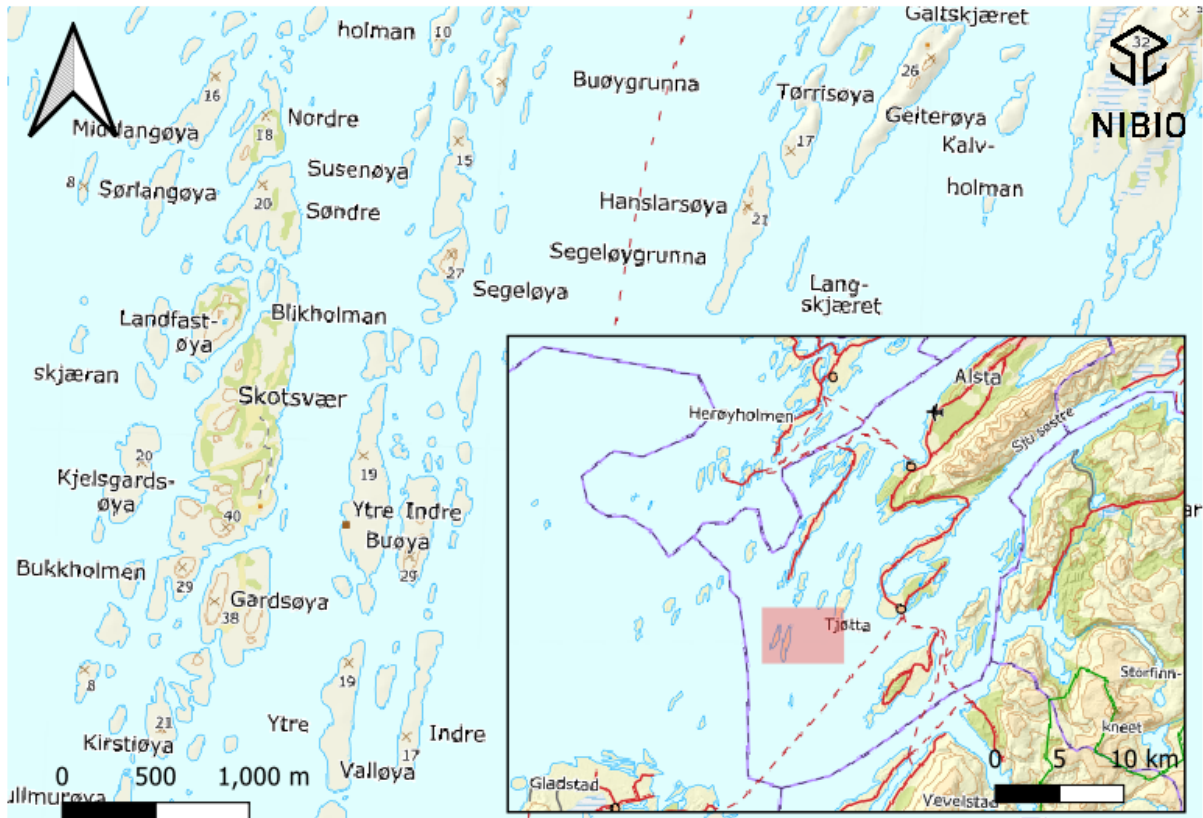
2 Skotsvær – naturgrunnlag og dagens drift

2.1 Kort områdebeskrivelse av Skotsvær og tilhørende øyer.

Skotsvær og de omkringliggende øyene (Susenøyene, Landfastøya, Gardsøya, Buøyene og Valløyene) ligger omkring en mil sørvest for Tjøtta og et par kilometer sør for Hestøya. Lokaliteten er en del av UKL-området «Blomsøy-Hestøy og Skålvær». Skotsvær er den del av et stort helhetlig landskap med liknende naturtyper spredt fra Vega i sør og til Herøy og Dønna i nord (figur 1). Skotsvær og øyene rundt utgjør et stort og variert areal på omtrent 1560 dekar. Her beiter per 2022 opp mot 200 sau i en mosaikk av naturbeitemark, grunnlendt mark og kystlynghei fordelt på Skotsvær og de nærliggende øyene (figur 2). Ved fjære sjø kan dyrene forflytte seg imellom Susenøyene, Landfastøya og Skotsvær, og imellom Buøyene og Blikkholman. Ved ekstra lav sjø kan dyr også forflytte seg mellom Gardsøya og Skotsvær.

Bruket på Skotsvær var i aktiv drift frem til 1981. De flate partiene mellom kollene på hovedøya Skotsvær var opprinnelig brukt til produksjon av gras til silo og høy. Enkelte områder var i bruk som sommerbeite for storfekalver, og to hester beitet på den udyrka delen av sørlige Skotsvær. Deler av Gardsøya ble også brukt til grasproduksjon, og sau ble sendt dit til beiting etter at graset vært høstet. På Indre og Ytre Buøya gikk det omkring 10 kyr av rasen Norsk rødt fe (NRF) om sommeren, og om lag 50-60 sau med lam om sommeren og 30 vinterfôra/påsett om våren sau gikk på blant annet Valløyene, i tillegg til Susenøyene, Kjelskarøya og Kirstiøyene. Etter lamming på våren ble det satt ut 50-60 dyr igjen. Fra opphøret i bruk i 1981 har det gått kvitsau på Skotsvær, men, antallet har ikke vært tilstrekkelig til å forhindre gjengroing.

Berggrunnen i denne øygruppen består i all hovedsak av intermediær glimmerskifer og granatglimmerskifer. Den fremstår ofte fattigere flere steder, men det går et skille mellom Indre og Ytre Buøya og Valløya. De indre øyene består av kalkspatmarmor med vesentlig høyere kalkinnhold, og dette kommer tydelig frem i mye av vegetasjonen som ikke er dekket med for tykt jordsmonn. Etter Moen (1998) ligger området i klart oseanisk vegetasjonssesksjon (O2) i mellomboreal sone.

29.11.2022 SEH

Figur 1: Oversikt over Skotsvær og øyene rundt, og plasseringen i forhold til det større landskapet med Tjøtta i øst og Vega (Glastad) i sør.

2.2 Driftsbeskrivelse

Dato for utarbeiding av driftsbeskrivelse:

18.11.2022 i samtale med Helge Zahl.

Beskriv dagens beite (ev. tegn inn på kart):

Dagens beite foregår på flere av øyene. Flest dyr går på Skotsvær, og de forflytter seg også over til Landfastøya, og Susenøyene. Innimellom kan dyrene på Gardsøya bevege seg over til Skotsvær ved ekstra lav sjø. I tillegg blir det satt ut dyr på Buøyene og Valløyene. Dyra blir i hovedsak satt ut mellom slutten av mai og midten av juni og går ute til januar. Dette er andre året med dagens drift, og beitetrykket testes ut for å passe på at det ikke blir for hardt eller lite beitet.

Hvor mange dyr beiter på de ulike beiteområdene:

På Skotsvær går det nå om lag 51 søyer, totalt 120 sau inkl. lam. På Gardsøya går det 26 søyer og 8 lam, men disse kan gå over til skotsvær, så antallet kan variere.

På Indre og Ytre Valløya går det om lag 41 søyer, og 44 på Buøyene i en kortere periode, lam kommer i tillegg.

Nåværende beitebruker bruker øyene på andre året, og prøver seg frem for å finne riktig beitetrykk, men mener det begynner å bli passelig, så antall kan variere noe, men vil trolig ikke avvike veldig fra det beskrevet over.

Beskriv nåværende opplegg for sviing (Hva har du svidd, når ble det svidd, ev. tegn inn på kart):

Har ikke svidd områder ennå.
Har du gjort andre skjøtselstiltak enn beiting og sviing: Det har vært ryddet kratt jevnlig, spesielt i randsonene til dyrket mark.
Vet du hvordan området har vært skjøttet tidligere (beiting, lyngslått, sviing eller annet)? Frem til 1981 har det vært kontinuerlig bruk på Skotsvær. På hovedøya og Susenøyene har det gått hest og storfe utenfor innmarka som ble slått til høy og fôr. Det gikk Nordlandsfé til siste halvdel av 60-tallet, før de ble byttet ut med NRF. Det har også gått storfe på Buøyene. I tillegg har det vært beitet mye med sau på de fleste øyene. Grunneier husker at det har foregått brenning på øyene, enn ikke på hovedøya pga. brannfare. Det kan eventuelt ha foregått tidligere. Fra 1981 har det vært beitet med kvitsau, men ikke nok til å forhindre gjengroing.
Er det noe med dagens skjøtsel (antall dyr, kvalitet på beiteområdene) du mener bør endres? Antall dyr justeres ved behov. Rydding og sviing er nødvendig, men tar mye tid og krefter.
Må skjøtselen ta spesielle hensyn i området (sjeldne arter, hekkende rovfugler, andre hekkende fugler, problemarter, kulturminner, vern etc.)? Ikke kjent.
Beskriv rutiner for tilsyn og sanking: Sauene sees til jevnlig. Sankes og fraktes med båt om vår og vinter. Lammene blir hentet om høsten.
Beskriv tilgang til ly på beite: Det er tilgang til ly på de fleste øyene i form av skogholt og bergknauser.
Beskriv rutiner for eventuell nødfôring og plassering av fôr plass: Dyrene har rikelig tilgang på mat og det føres jevnlig tilsyn. Dyrene føres eventuelt ved behov.
Beskriv vanntilgang til dyra på beite: Det er vann tilgjengelig på øyene.
Relevante tillatelser fra Mattilsynet (for eksempel dispensasjon til «utegang uten tjenlig oppholdsrom»): Ja
Driften gjennom året – legg til aktiviteter: Dyra settes ut i løpet av mai og juni. De beiter så frem til januar. Lam hentes i september/oktober. Parring foregår på øyene i slutten av november/desember.
Har dere ønsker eller mål for de neste 3-5 år som det skal tas hensyn til? Hovedmålet er å få stoppet gjengroingen av landskapet ved å finne tilpasset beitetrykk for øyene.
Andre kommentarer:

3 Generelt om skjøtsel av kystlynghei

3.1 Generelt om skjøtsel av kystlynghei

Kystlyngheiene er skapt ved rydding av skog, lyngsviing, beiting og lyngslått. De har utviklet seg gjennom gjensidig påvirkning mellom lynghei og beiting, først og fremst med gammelnorsk sau, men også med geit og sommerbeiting med storfe. Helårsbeite med gammelnorsk sau ansees som den viktigste driftsmåten for å ta vare på kystlynghei. Ved innsiktsfull drift kan en også skjøtte kystlynghei ved beiting med spælsau, norsk kvit sau eller andre saueraser fra tidlig vår til sein høst, og tidvis vinterbeiting kombinert med tilleggsfôring når forholdene tilsier det. Storfe som kviger, sinkyr (kyr i tørrperioden), ammekyr med kalv samt kastrater kan beite i kystlynghei om sommeren når det inngår strandeng eller andre arealer med gras- og halvgras i tilstrekkelig omfang i beiteområdet som helhet.

3.2 Beiting og dyrehold i kystlynghei

Beiting er viktig for ivaretagelsen av kystlyngheiene, og i snøfattige og vintermilde kyststrøk med kystlynghei finner man former for utegangerdrift. Hold av dyr, uansett driftsform, krever at man følger tilhørende regelverk, se www.lovdatab.no. Utegangerdrift er omtalt spesifikt flere steder i regelverket, med både egne tilpasninger og med dispensasjoner fra hovedregelverket mot at enkelte vilkår holdes. Av viktige regelverk å sette seg inn i, kan man trekke frem: «Lov om dyrevelferd» (Dyrevernova), «Forskrift om velferd for småfe», «Forskrift om velferd for produksjonsdyr», «Forskrift om merking, registrering og rapportering av småfe» og «Forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer». Dispensasjon om «utegang uten tjenlig oppholdsrom» krever tillatelse fra Mattilsynet.

For å kunne tilpasse dyretallet til beitegrunnet, må beitegrunnet vurderes. Beitegrunnet påvirkes av variasjoner i både naturforhold og hevd, og må derfor vurderes for hvert enkelt beite. Ofte inngår det flere naturtyper i det samlede kystlandskapet som beites, noe som også bør tas inn i den totale vurderingen av dyretallet. Dette kan være strandenger som er gode vår- og sommerbeiter, eller myr som kan ha viktige halvgress og starr utover høst og vinter. Kystlynghei i god hevd utgjør gode beiter, og inneholder helst vekslinger av røsslyng i både pionerfase, byggefase og moden fase. Dette gjør at beitedyrene kan veksle mellom røsslyngplanter av ulik alder og høyde. Beitekvaliteten til røsslyngen varierer med alder, og særlig gammel, forvêdet og skadet røsslyng forringer beitene mye. En del kystlyngheier finnes i vekslinger med mye bart berg, mens andre lyngheier danner tette tepper hvor røsslyngen har et høyt dekke. Både dekning og kvalitet på røsslyng tas med i beregningen av dyretall per arealenhet.

I «Forskriften om velferd for småfe», omtales utegangerdrift spesielt, og i § 18 «Unntak fra kravet om tjenlig oppholdsrom – utedrift», kan oppsummeres i følgende viktige punkt:

- 1) Dyretallet skal tilpasses beitegrunnet.**
- 2) Eier eller annen med ansvar for dyrene skal ha mulighet til raskt å skaffe tilstrekkelig og egnet fôr i tilfelle situasjoner der beitet ikke gir tilstrekkelig næring.**
- 3) Det skal etableres fôringsplass som gjør det mulig å fôre dyrene på en god måte.**
- 4) Terreng og vegetasjon skal gi tilstrekkelig ly, og dyrene skal ha beskyttende ullfell i kalde årstider.**
- 5) Det skal etableres innhengning som gjør det mulig å samle dyrene.**
- 6) Dyrene skal samles når det er nødvendig av dyrevernmessige hensyn, og minimum vår og høst for kontroll, merking, napping og klipping av ull, nødvendig parasittbehandling, o.l.**
- 7) Paring skal skje slik at lamming og kjeing kan forekomme når beite- og klimaforhold er gunstige.**
- 8) Tilsynet skal intensiveres før og under lamming.**

Gode vinterbeiter er nødvendig for et godt dyrehold. Nøkkelarten røsslyng inngår i beitegrunnet gjennom hele året, men er viktigst utover høsten og vinteren, da omfanget av andre beiteplanter reduseres. Selv om røsslyng er den viktigste vinterbeiteplanta, er tilgang på starr og gras som dyra finner innimellom lyngen betydningsfull for det samlede næringsopptaket om vinteren. Småfe på utmarksbeite skal etter regelverket ha tilsyn minst en gang per uke i områder uten særskilt risiko. Ved mistanke om økt fare må tilsynet intensiveres slik at forhold som kan medføre dårlig velferd, syke, skadde og avmagrede dyr, oppdages så tidlig som råd er. Det er en forutsetning at beitelokalitetene gir muligheter for å komme til med nødfôr, også i perioder med dårlig vær. Beitene må ha tilstrekkelig ferskvannstilgang gjennom hele året. Det må planlegges løsninger for mulig vannmangel, både sommer som vinter.

Gammelnorsk sau og andre husdyrslag

Gammelnorsk sau (ofte kalt villsau) er mye brukt i utegangerdrift i kystlynghei, ettersom det er en hardfør, lett sau som er tilpasset helårsbeiting hvor det er vilkår for det. Under de riktige kombinasjoner av milde vintre, tilstrekkelig med areal og velskjøttede kystlyngheier, greier gimrer og voksne sauer av gammelnorsk sau seg vanligvis tilfredsstillende gjennom vinteren. Paring skal skje slik at lamming om våren ikke starter før beitegraset er kommet i vekst slik at sauene finner næringsrikt fôr til produksjon av melk. Kommer det tungt snøfall som blir liggende, og som gjør det vanskelig for sauene å få tak i tilstrekkelig fôr, må en straks sette inn tiltak med tilleggsfôring og om nødvendig hente dyrene i hus og/eller innhegning med ly for nødvendig oppfølging. Innholdet av protein i beiteplantene gjennom vinteren er gjerne noe knapt. Gammelnorsk sau kan i noen grad tære litt på kroppsreserver gjennom vinteren. Dyrene må da ha fått bygd opp kroppsreserver gjennom sommer, høst og førjulsvinter.

Dersom lammene fra sau i kystlynghei ikke har nådd tilfredsstillende slaktevekt, kjøttsetting og fettinnhold ved tidspunktet for høstslaktning må man gjøre tilpasninger. Disse lammene som ikke er slaktemodne må da overvintres på en måte som sikrer tilstrekkelig fôrtilgang og god dyrevelferd. Små sauelam må ikke gå sammen med vær slik at de kan bli paret, da drektighet krever svært mye og setter individet tilbake i utvikling, og kan være i strid med kravet om godt dyrehold. Produksjonsmessig er det heller ikke noen god løsning at utegangersau lammer årsgamle, da en lett kan komme inn i en vond sirkel med seinere lamming og dermed små lam om høsten.

Vanlig norsk kvit sau og andre norske langhala raser med regional utvikling og tilpassing (steigar, cheviot, ryggja), spælsau og eventuelt andre saueraser kan også beite i kystlynghei lenge utover høsten der det er vilkår for det, og i deler av vinteren når det blir kombinert med innefôring som sikrer dyra tilstrekkelig med energi og protein. Driftsmåten som kombinerer utegangerdrift og innefôring er lite brukt i dag sammenlignet med tidligere, men er fortsatt i bruk m.a. i området ved Lindesnes i Vest Agder, Rogaland, Hordaland og enkelte steder videre nordover langs kysten. Beiting med de langhala sauerasene eller spælsau i kystlynghei gjennom sommeren vil ofte gi mindre tilvekst på lamma enn annet utmarks- eller fjellbeite. Mengdeinnslaget av gras og urter er viktig, det gjelder å få en god start på tilveksten hos lamma fra våren av, og at tilveksten ikke stagnerer og blir for lav når en kommer utover sommeren og seinsommeren. Ved større innslag av strandeng i tilknytning til kystlynghei, kan beitet være tilfredsstillende som sommerbeite både til tyngre saueraser og stedvis til storfe (sinkyr, kviger, kastrater, ammekyr). Naturtypen strandeng er det generelt mer av på deler av Trøndelagskysten og særlig i Nordland (Helgelandskysten) enn hva som er tilfelle på Vestlandet.

3.3 Lyngsviing

Lyngsviing er avgjørende både for opprettholdelse av ønsket artsinnhold i lyngheiene og det biologiske mangfoldet, og for sikring av godt og tilstrekkelig beitegrunnlag. Det er derfor viktig å planlegge lyngsviingen for flere år framover slik at man til enhver tid har den mosaikk av grasarealer og lyngarealer av forskjellig alder som er ønskelig. Ved planleggingen av avsviingen må man også ta

hensyn til spesielle verdier knyttet til området, slik som fugl, kulturminner, landskapsestetikk og eventuelle erosjonsproblemer. Det er viktig å orientere seg om hvilke verdier som finnes i området gjennom f.eks. forvaltningsorgan som kommunen, fylkeskommunen, Statsforvalteren eller Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn, og tilpasse den planlagte skjøtselen til disse verdiene. Når det gjelder lyngsviing, er de generelle rådene at avsviingsflatene ikke skal være for store. Med store avsviingsområder minker det biologiske mangfoldet og sauene får vanskeligere for å finne godt fôr i tilstrekkelige mengder til enhver tid. For lammenes tilvekst er det spesielt viktig at det finnes lett tilgjengelige grasarealer fra våren og utover sommeren. Lyngsviingsarbeidet blir imidlertid mer arbeidskrevende når avsviingsarealene er små så det gjelder å finne en passe balanse. I denne sammenheng er det viktig å kunne vurdere og bestemme hvor lang tid det skal gå mellom hver gang man svir av samme område dvs. hvilken rotasjonsperiode lyngheivegetasjonen skal ha. Utviklingen av røsslyngplanten går gjennom flere faser, fra pionerfase til byggefase og videre til moden fase. Fôrproduksjonen er høyest i tidlig byggefase. Når lyngen begynner å bli gammel ("moden") dvs. vanligvis når den har blitt 20-30 cm høy, brenner man på nytt. Hvor lang tid det tar varierer med klima, lokale vokseforhold og beitetrykk, men man regner med 8-20 år. Siden utviklingen av røsslyngen kan variere så mye er det viktig at man lager individuelle skjøtselsplaner som tar hensyn både til røsslyngens evne til å regenerere, røsslyngens tilveksthastighet og en vurdering av problemarter som kan komme inn etter sviing. Eksempler på problemarter er einstape, sitkagran, rynkerose og tistler. Selve avsviingsarbeidet må også planlegges nøye med hensyn til hvor ilden skal starte og avsluttes. Myr- og vannkanter kan være naturlige avslutningslinjer, men det hender at man må lage branngater (5-6 m) for å sikre en god avslutning. Man må sørge for å ha brannslukkingsutstyr tilgjengelig og man må varsle brannvesenet på forhånd. Naboer bør også varsles. Det er viktig å være mange nok for å sikre at man kan styre brannen. Brenning må bare gjennomføres under gunstige værforhold og med tele eller fuktig jord, dvs. i perioden fra sein høst til tidlig vår. Hvis man ikke selv har erfaring med lyngsviing, bør man få hjelp fra noen med erfaring, i hvert fall første gangen.

3.4 Restaurering av kystlynghei

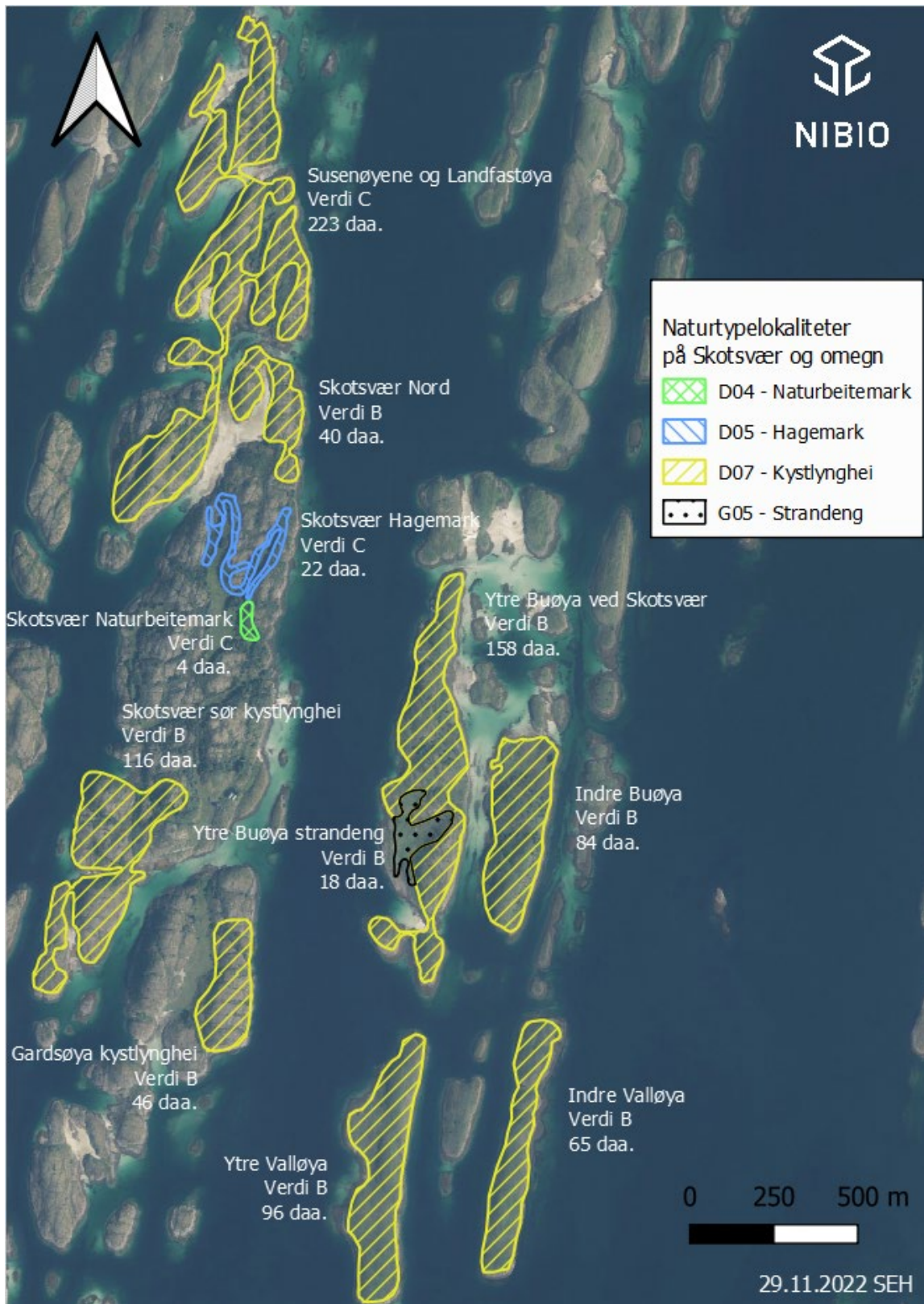
I gammel lynghei dvs. lynghei som ikke har vært brent på lenge, kan det være et kraftig oppslag av busker og trær. Hvis lyngheia skal tas i bruk igjen bør dette ryddes før man brenner på nytt. Noe bjørk, rogn og ulike vierarter bør imidlertid settes igjen fordi det kan være viktig "tilskuddsfôr" for sauene. I gammel lynghei er det mer mose og lav i bunnsjiktet enn i lynghei som har vært i kontinuerlig drift. Det kan forårsake seinere regenerering av vegetasjonen etter sviing. I tillegg kan gammel lyng ha vanskeligere for å sette rotskudd, noe som også forsinker regenereringen. Selv om regenereringen i gammel røsslyng går seint etter første sviing, kan det gå raskere ved ny sviing. Det beste resultatet oppnås imidlertid i områder som ikke er for gjengrodde.

3.5 Mål for skjøtsel på Skotsvær og tilhørende øyer

SKJØTSELSPLAN
Dato utarbeiding av skjøtselsplan: 26.11.2022
Dato befarings: 09.06 / 16-17.06.2022
Dato samtale med grunneier/bruker: 18.11.2022

Utformet av: Sven Emil Hinderaker, Annette Bär og Thomas Holm Carlsen.			Firma: NIBIO
UTM sone: 33W	Nord: 7300436	Øst: 372934	Gnr./Bnr.: 88/1
Areal (nåværende): Kystlynghei 828 daa Naturbeitemark 4 daa Hagemark 22 daa			Areal (etter evt. restaurering):
Del av verneområde: Nei			Hvilket vern:
Finnes det særskilte skjøtselshensyn i området, hvilke: - De skrinneeste partiene med kystlynghei bør ikke svis, eventuelt bare ved optimale forhold slik at man får en rask avsviing. - Det hekker sannsynligvis havørn og muligens andre arter som det må tas hensyn til i området. Dette er forsøkt i planen, og dersom tiltak som brenning og rydding foregår senhøstes/vinterstid, eventuelt rydding utenfor hekketiden, vil dette ha minst mulig påvirkning.			
MÅL			
Hovedmål for lokaliteten: - Areal med kystlynghei og naturbeitemark skal opprettholdes eller skjøttes/restaureres der det er behov. - Sikre god hevd av kystlyngheia og naturbeitemarka gjennom beiting, fortrinnsvis med saueraser som gammel norsk sau eller spæl, gjerne på helårsbeite eller med lang sesong slik det er begynt med. - Holde landskapet åpent og fjerne fremmede arter.			
Konkrete delmål: - Fortsette med beiter regime, eller helårsbeite. - Høste erfaring for tilpasset beitetrykk og justere antall beitedyr deretter. - Forbedre kystlyngheienes tilstand gjennom sviing av einerdominerte partier og partier med gammel røsslyng.			
Ev. spesifikke mål for delområde(r): - Unngå gjødsling innenfor naturbaselokalitetene. - Tynning eller rydding av trær og kratt der det foreslås. - Brenning av røsslyng der det foreslås. - Fjerne forekomster av sitkagran.			
Tilstandsmål arter: - Redusert innslag av einer og krekling i kystlyngheivegetasjon der disse artene dominerer - Ingen spredning av sitkagran.			
Mål for bekjempelse av problemarter/gjengroing: -			

3.6 Skjøtselstiltak på Skotsvær og tilgrensende øyer

Figur 2: Naturtyper registrert på Skotsvær og de tilhørende øyene med verdi og areal i daa.

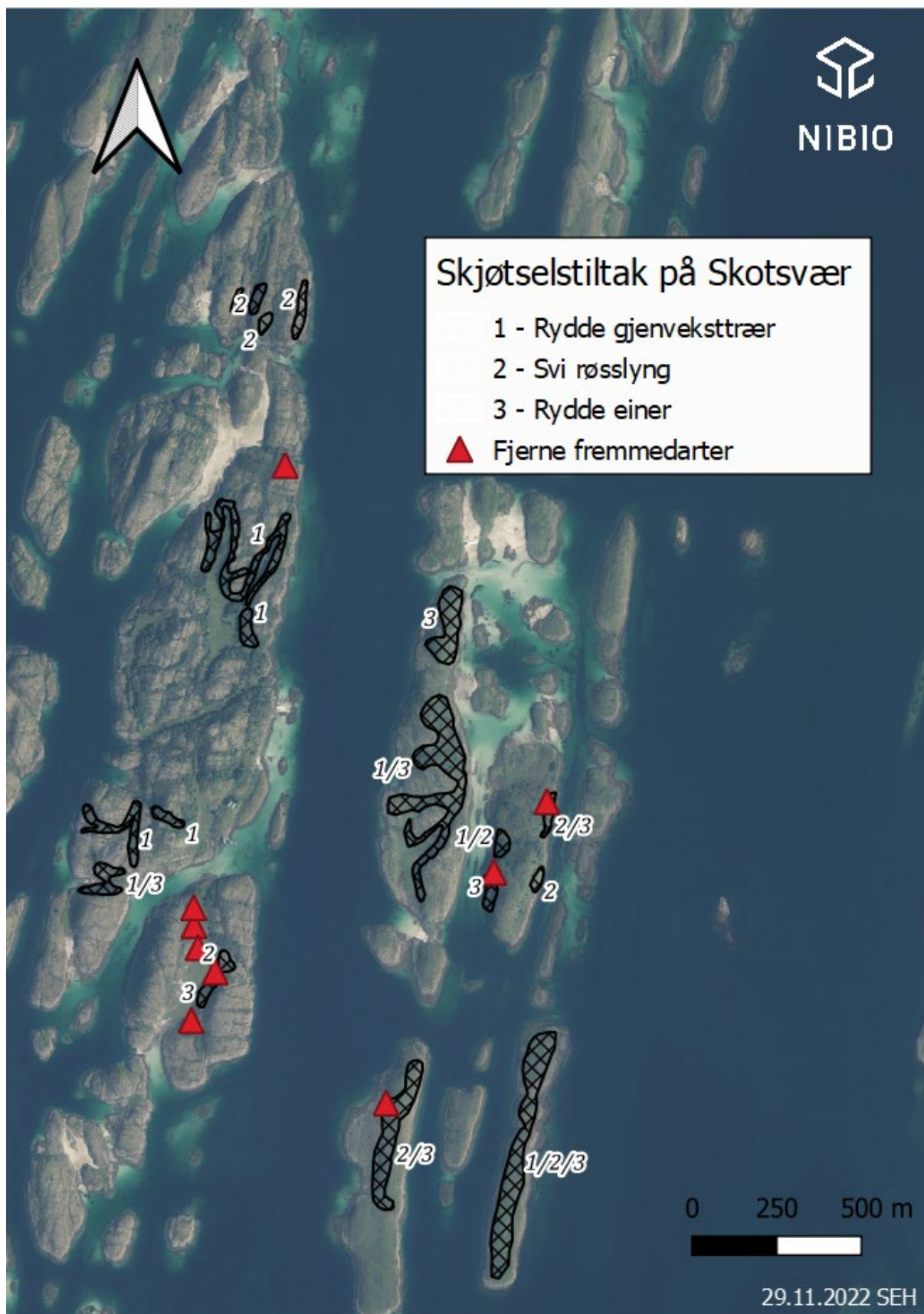
Figur 3, 4 og 5 angir områder hvor det er behov for skjøtsel, og hva slags skjøtsel som er aktuell å utføre innenfor området. Det er ikke snakk om å utføre tiltakene i hele de angitte områdene, men kartet angir heller hvor det er mest relevant og størst behov. Det aller viktigste å få gjort er å fjerne sitkagran som er markert og eventuelle frøspirer som ikke er markert.

Med hensyn på naturmangfold og øyenes tilstand bør de øvrige tiltakene helst prioriteres på øyene i følgende rekkefølge:

1. Indre Valløya
2. Indre Buøya
3. Ytre Buøya
4. Ytre Valløya
5. Naturbeitemarka på Skotsvær
6. Gardsøya
7. Skotsvær Sør
8. Susenøyene
9. Hagemarka på Skotsvær

Ved fjerning/brenning av einer er det for eksempel viktig at man ikke tar for store områder av gangen, ettersom det kan gjøre reetablering av vegetasjon vanskelig. Det beste er å utføre tiltak spredt, gjerne der problemene er størst, og så evaluere hvordan gjenveksten er. Dette gjelder også områder hvor det foreslås å svi røsslyng. Hele området bør ikke svis i en omgang, men mindre områder med gammel røsslyng kan svis der den er eldst. Dette vil gi en variasjon i vegetasjonen og artsmangfold og gjør det tryggere å prøve seg frem med ulike metoder på de ulike øyene. Nedenfor er anbefalte tiltak for kystlyngheia beskrevet i mer detalj for de ulike typene skjøtsel. For naturbeitemarka er det hovedsakelig fortsatt beite og rydding av mindre trær som er viktigst. Men det kan gjerne stå eldre trær spredt. Hagemarka skal gjerne ha større innslag med spredte trær, men bør tynnes for det tette og yngre oppslaget av gjengroingstrær.

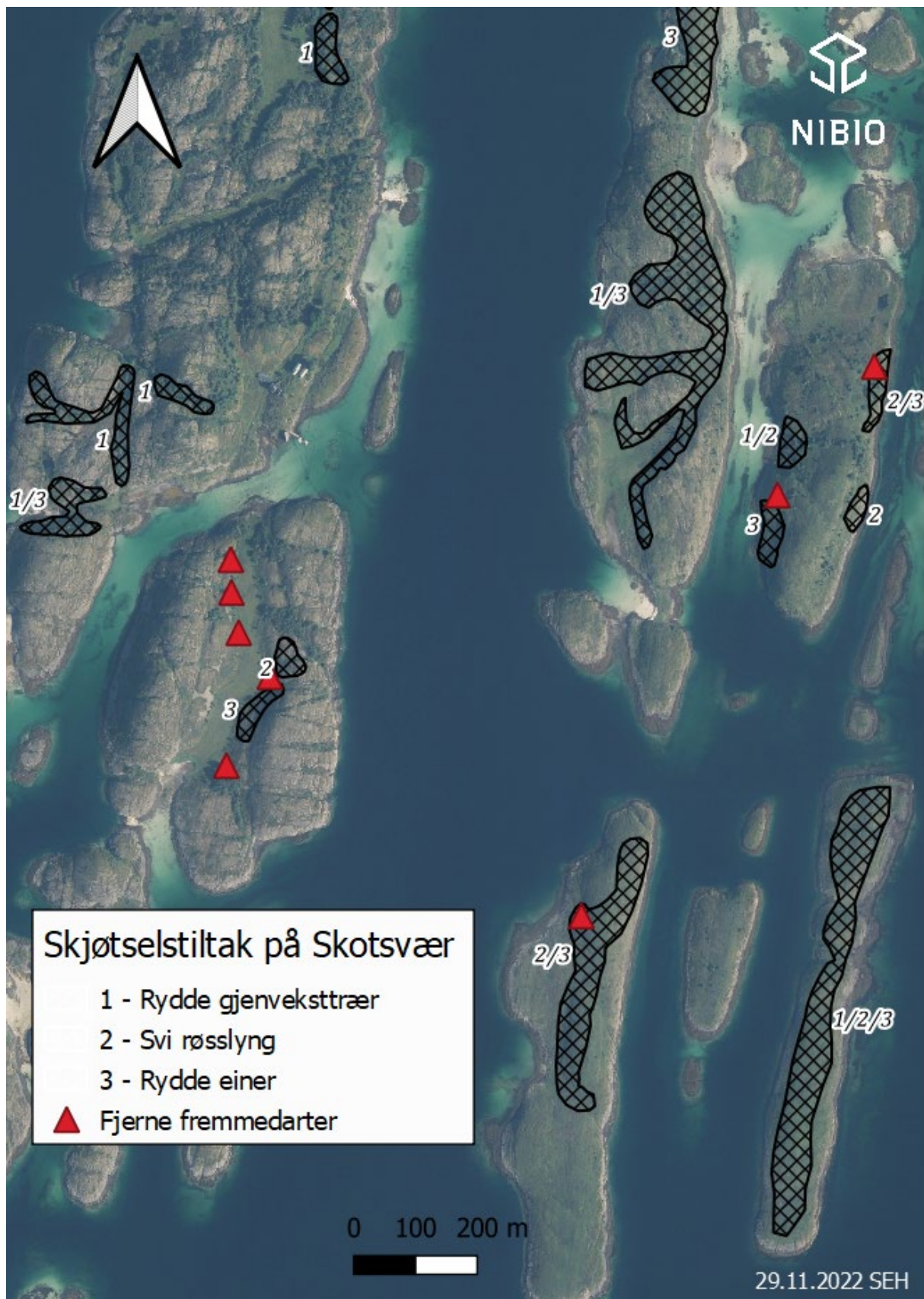
Angående planlagte grøftingsinngrep i den gamle innmarka som kan grense til hagemarka eller naturbeitemarka, så vil tiltakene trolig ha en mindre effekt enn gjengroingen som allerede er skjedd dersom de skulle bli påvirket. Hydrologien til disse områdene later til å være frikoblet fra innmarka og det er usikkert om de vil bli påvirket i noen særlig grad. Dersom det er mulig kan grøftingsintensiteten gjerne være noe mindre ved naturbeitemarka dersom det blir tiltak i nærheten av den. Siden tilstanden allerede er begrenset for hagemarka er nok effekten av en eventuell grøfting i nærheten av mindre betydning. For hagemarka vil det viktigste være å gjennomføre tiltak som kan hjelpe til med å øke bruken av området for beitedyra.

Figur 3: Kart med oversikt over aktuelle skjøtselstiltak for lokalitetene.

Figur 4: Mer detaljert figur med oversikt over skjøtselstiltak i nord.

Figur 5: Mer detaljert figur med oversikt over skjøtselstiltak i sørdelen av skjøtselsoområdet.

3.6.1 Beiterelaterte tiltak

Beskrivelse av planlagte skjøtselstiltak, beiting:

Videreføring av beiting med gammelnorsk sau fra mai/juni til desember/januar innenfor et beiteareal på ca. 1560 daa er det viktigste skjøtselstiltaket. Beitearealet inkluderer verdifulle naturtyper, hvor kystlynghei utgjør 828 daa (88 % kystlynghei + 12 % naturbeitemark, hagemark, strandeng og grunnlent mark). Nåværende beitetrykk har betydelig økt fra perioden etter 1981, og det anbefales at dette justeres ved behov slik at det sikrer god nedbeiting. Beitebruker observerer at villsauen veksler fint mellom å beite på engarealene og lyngheia, og på grunn av de store områdene på øya er det vanskelig å styre dette. Det mest naturlige er å eventuelt justere antall dyr for å få beitet mer i lyngheia seint i sesongen.

På Indre Valløya hvor det er kalkrikt med forekomst av brudespore og mindre vanlige arter slik som marinøkkel, kan det være fordelaktig med et tilpasset beiter regime. Bruken slik den er i dag, med sein slipp av dyr på øya er gunstig for bestanden med brudespore. Alternativt vil det være gunstig med noe hardere beiting etter blomstring der de ønskede artene kan sette frø, for eksempel fra 1. Juni – 15. Juli. Eventuelt kan man gi øya et hvileår hvert 4. år, slik at bestandene kan sette frø og kan stabilisere populasjonen.

AREAL	Prioritering (år)	Antall daa	Kontroll (år)
Tiltak beiting med totalareal:		Derav beite i kystlynghei (Størrelse polygon * andel kystlynghei)	
<u>Susenøyene og Landfastøya</u>	8.	$223 * 0,7 = 156,1$ daa	
<u>Nordre Skotsvær</u>	Ikke nødvendig	$40 * 0,9 = 36$ daa	
<u>Skotsvær Naturbeitemark</u>	5.	$4 * 0 = 0$ daa	
<u>Skotsvær Hagemark</u>	9.	$22 * 0 = 0$ daa	
<u>Skotsvær Sør</u>	7.	$116 * 0,95 = 110,2$ daa	
<u>Gardsøya</u>	6.	$46 * 0,95 = 43,7$ daa	
<u>Ytre Buøya</u>	3.	$158 * 1 = 158$ daa	
<u>Indre Buøya</u>	2.	$84 * 0,95 = 79,8$ daa	
<u>Ytre Valløya</u>	4.	$96 * 0,8 = 76,8$ daa	
<u>Indre Valløya</u>	1.	$65 * 100 = 65$ daa	
<u>Totalt areal med ren kystlynghei</u>		725,6 daa	
Totalt Beiteareal 1560 daa		Maksimalt antall dyr: $1560^{*\Delta} = 156$ søyer	
		_____	
		Δ maks. 1 søye/10 daa	

Utstørsbehov knyttet til beiting og tilrettelegging for beiting:

Båt og sauepramm for å sette ut og samle inn dyrene. Samlekve (gjerdemateriell) på de ulike øyene

3.6.2 Planer for sviing

Beskrivelse av planlagte skjøtselstiltak med sviing:

De omkringliggende øyene har tidligere vært svidd, men sviing på hovedøya må eventuelt ha skjedd for lengre tid siden og kan ikke minnes av grunneier.

Det anbefales å prioritere sviing på Søndre Susenøya, Gardsøya, Valløyene og Buøyene, (figur 2). Sviing vil være positivt spesielt for å forynge røsslyngen, og for å øke beitegrunnet vinterstid der røsslyngen er gammel og forvedet. Sviing vil også redusere andelen einer og krekling. Innenfor et avgrenset område i de angitte lokalitetene bør mindre partier på 2-5 daa (maks 10 daa) sviies (se figur 3) for å skape en mosaikk mellom gras og lyng. Rekkefølge er ikke viktig, og området kan velges ut fra hva som er gunstig med tanke på vindretning eller praktiske forhold.

I områder med tett kratt er det hensiktsmessig å rydde kratt før man svir, og ved brenning av einer må kvistene som står igjen ryddes for å hindre mulig jurskade på søyene.

Ved brenning i områder med dominans av einer må en være forsiktig, og helst rydde branngater for å holde kontroll på brannen, spesielt om eineren er tørr. For områder med stor dekning av både einer og krekling bør man brenne mindre områder av gangen og i nærheten av intakt lynghei. Ettersom frøbanken er sterkt redusert under einer og krekling er det viktig at annen vegetasjon kan etablere seg fra kantene.

På skrin og kalkrik mark bør en være påpasselig med sviing. Skotsvær og de tilhørende øyene er nokså varierte hva gjelder berggrunn, artssammensetning og jordsmonn. Det er stor variasjon både mellom og innad på øyene. Spesielt Buøyene og Valløyene, og i aller størst grad de indre øyene er kalkrike og tidvis skrinne, spesielt mot sjøen. Ved brenning på disse lokalitetene er det derfor ekstra viktig å påse at sviingen ikke fører til forringelse eller erosjon av jord. Da er det fordelaktig å brenne mindre flater slik at brannen ikke blir for sterk og unngå å brenne områder der man ser at det er skrint og berg kommer frem.

Ellers er det generelt viktig å påse at det er frost eller fuktig i bakken når man skal svi, for å unngå at jorda brennes opp med påfølgende erosjonsfare. Det er ofte best sviforhold om høsten (oktober/november). Dagene er da lyse nok og det er ikke fare for snø. Våren gir utfordring med snø, og etter hekkingen begynner 15. april er ikke sviing tillat. Se ellers seksjon «3.3 Lyngsviing» som gir mer utfyllende råd og anvisninger om skjøtselen.

OMRÅDE	Prioritering (år)	Antall daa	Kontroll (år)
Tiltak sviing: Mindre areal med høy dekning av einer, gammel røsslyng og/eller krekling.	Avhengig av sviforhold. Høst eller tidlig vinter.	Totalt antall daa som det med fordel kan sviies mindre områder innenfor. $4+4+3+3+26+2+$ $2+21+2+2+2+2+1=92$ daa. _____ * 1000 kr /daa	
Utstysbehov knyttet til sviing: Brannvifter, gassbrenner			

3.6.3 Andre planlagte skjøtselstiltak

ANDRE AKTUELLE SKJØTSELSTILTAK			
Beskrivelse av andre tiltak, ut over restaurering, sviing og beiting.			
<p>1. Einer er et viktig habitat for mange insekter og fugl, men i for store mengder og særlig når den er krypende blir den et problem når den dekker store areal. For å bevare beitegrunnlag med et høyt artsmangfold er det viktig å begrense einerens utbredelse. Einer kan være vanskelig å brenne kontrollert, og greinene kan bli stående igjen. Et alternativ er å klippe grenene eller bruke ryddesag med et tilpasset roterende hode som kan håndtere slike mindre busker og som tåler tøff bruk. Dette kan også benyttes etter eventuell brenning for å redusere sjansen for jurskader på søyer som beveger seg i restene av de døde einerne.</p> <p>2. Dersom det oppdages spredning/nye skudd fra plantet sitkagran bør disse fjernes, gjerne ved klipping ved basis.</p> <p>3. Rydding av trær og kratt i kystlyngheilokalitetene og naturbeitemark/hagemark vil være positivt. Hele området må ikke ryddes, men i hvert fall tynnes i naturbeitemarka og hagemarka. I kystlyngheilokalitetene kan treklynger som gir ly beholdes om ønskelig, men bør ellers fjernes helt. Bjørkeskog i forsenkninger bør få stå igjen siden de gir ly for beitedyr og er samtidig verdifulle lokaliteter for fugl, insekt og sopp.</p>			
TILTAK	Prioritering (år)	Antall daa	Kontroll (år)
Tiltak i prioritert rekkefølge: 1. Rydde/tynne einer som dominerer 2.1 Fjerne sitkagran som er etablert på Gardsøya 3. Rydde trær og kratt	2022-2027 Så fort som mulig Etter behov 2022-2027	Areal for anbefalte tiltak å utføres innenfor. 9+9+6+5+40+4+3+3+ 3+3+3+22+22+13 = 145 daa.	
Utstyrsbehov: hansker, ryddesag, motorsag			

3.6.4 Oppfølging av skjøttselplanen

OPPFØLGING
Skjøttselplanen skal evalueres: - Innen 5 år
Behov for registrering av spesifikke naturtyper og/eller artsgrupper: - Evaluering av brudesporebestanden på Indre Valløya etter 5 år.
Nylig gjennomførte eller påbegynte tiltak som er finansiert:
ANSVAR
Person(-er) som har ansvar for iverksettelse av skjøttselplanen: Helge Zahl, Einar Mørch.

4 Detaljert beskrivelse av naturtypene og lokalitetene i området.

4.1 Skotsvær

4.1.1 Nordre Susenøy, Søndre Susenøy og Landfastøya

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Nordre Susenøy, Søndre Susenøy og Landfastøya		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase: BN00091150		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 17.09.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige): Kvalvik, M.S. m.fl. 2013. Verdifulle kystlyngheilokaliteter på Ytre Helgeland. Bioforsk rapport 8 (156) 2013				Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 70%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): D0707, Kalkfattig kysthei – 45 % D0708, Kalkfattig kystfukthei – 25 % Grunnlendt mark – 30 %		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling): Grunnlendt mark - 30%					
Verdi (A, B, C): C			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-100		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/hagestell	
Vegetasjonstyper: H1, tørr lynghei H3, fuktig lynghei					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)

Innledning:

Nordre Susenøy er tidligere befart i 2013 (Kvalvik m.fl. 2013), og ble så i 2022 besøkt på nytt i forbindelse med utarbeidelse av skjøtselsplan for Skotsvær som ble innlemmet i UKL området Blomsøy-Hestøy og Skålvær. Lokaliteten ble i forbindelse med den nye befaringen utvidet til å inkludere Søndre Susenøy og Landfastøya som har liknende utforming og preg.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger i den nordligste delen av Skotsvær, ca. ni km vest for Tjøtta i Alstahaug kommune og er på 223 daa. Nordre Susenøya er ei lita øy med høyeste punkt på 18 m o.h. Øya har en dyp kløft midt på, i nord-sørretning. Her finnes en bjørkeskog med relativt store og høye trær.

Søndre Susenøya likner den i Nord, men veksler mellom rygger på 10-15m og fuktigere søkk der gjenvekst med trær og kratt er mest tydelig.

Landfastøya er høyere og brattere, og er med sine 42 moh. en av de høyeste øyene i området. Denne har også kratt og trær som har vokst opp, hovedsakelig i den nordlige delen av øya. Den vestvendte skråningen veksler mellom tørr lynghei og fuktigere partier. Den østvendte siden er mer grunnlendt og med en del nakent berg i mosaikk med tørr lynghei.

Berggrunnen består hovedsakelig av glimmergneis. Øyene tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 373021 07301617N.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er på rundt 223 daa og består av 70 % kystlynghei (D07) fordelt på 80 % kalkfattig kysthei (D0707) og 20 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Dominerende vegetasjonstyper er H1e i tørre parti og H3a i fuktige parti. Resterende areal dekkes av 15% grunnlent mark, 10 % blåbærskog med bjørk (A4) og 5 % fattig myr (K2/K3).

Artsmangfold:

Artsmangfold og sammensetning på de tre øyene er svært lik, og røsslyng er dominerende art i lyngheiene. De tørre partiene domineres også av heigråmose og noe reinlav. Andre vanlige arter er krekling, rypebær, molte, torvull, tyttebær, slåtestarr, blokkebær, blåbær og rødsvingel. Stedvis er det et tydelig oppslag av lauvkratt med arter som bjørk, osp og ørevier. På myrene ble det registrert tranebær. I skogspartiene på Nordre Susenøya (inkl. areal som er tatt ut av lokaliteten) finnes storvokste arter som bjørk, osp og selje, samt stormarimjelle, blåbær, fugletelg, skogstorkenebb, skrubbær og smyle i feltsjiktet.

Bruk, tilstand og påvirkning:

I 2013 ble øya trolig beitet, men det var uvisst hvor mange dyr som beitet der og av hvilke dyreraser. Tidligere har det også gått storfe på beite. I dag er det rundt 120 utegangersau av rasen gammelnorsk sau (GNS) med lam som går på Skotsvær, som da også beveger seg ut på disse øyene på fjære. De er ute fra mai/juni til januar.

Etter at bruken ble redusert i 1981 har det vært svakt beite som har ført til gjengroing av landskapet. Tilstanden på røsslyngen varierer fra god til dårlig på øyene, med både yngre og frisk røsslyng, til grove gamle og døde planter. Den generelle tilstanden på øyene er noe dårlig der gjenveksten er sterk, men de åpne områdene ser ut til å vokse igjen i et mye lavere tempo, og er fortsatt intakt, men modne for skjøtsel.

Fremmede arter:

Ingen fremmede arter ble registrert.

Kulturminner:

Ingen kulturminner ble registrert.

Skjøtsel og hensyn:

Skogpartier bør tynnes og kratt bør ryddes, spesielt hvis det planlegges brenning av lyngheia. De fleste lokalitetene egner seg godt til brenning generelt sett. Høyere beitepress i deler av året vil kunne føre til reduksjon i andel heigråmose som stedvis dominerer sammen med røsslyng. Det nylig økte beitetrykket bør evalueres og holdes på et nivå som hindrer ytterligere gjenvekst. Med det nå høyere beitetrykket vil restaurering og skjøtsel, som å brenne gammel røsslyng ha en positiv effekt som kan bidra til å tiltrekke seg sauene til disse lokalitetene, og bidra til å utgjøre gunstig beite ut over høsten frem til januar når sauene hentes inn.

Del av helhetlig landskap:

Lokaliteten ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i Utvalgt Kulturlandskap (UKL) på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghei som strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya.

Verdibegrunnelse:

Øyene er dominert av røsslyng og krekling, og fremstår enkelte steder intakt, men mye av området er preget av en periode med veldig svak bruk. Spesielt områder i le gror igjen med bjørk, vier og osp, og det er en del områder og skråninger hvor røsslyngen er eldre eller død. Stedvis mye heigråmose er også med på å trekke ned verdien. Lokaliteten får verdi C, lokal verdi.

4.1.2 Skotsvær-nord

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Skotsvær nord		Kommune: Alstahaug		Områdenr.: 182033332	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 16.09.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale:	
				Inngått år:	
				Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 90%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): D0708, Kalkfattig kystfukthei – 70 % D0707, Kalkfattig kysthei – 15 % G0503 - strandeng og strandsump hevdet med beite – 5% Grunnlent		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling): Grunnlendt 5% G06, Strandeng 5%					
Verdi (A, B, C): B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God	x	Slått	
20-50 m		Svak		Beite	x
50-101		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: H3, fuktig lynghei H1, tørr lynghei U5, Øvre Salteng					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)
<p>Innledning: Området ble besøkt under befarings av Skotsvær og tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeiding av skjøtselsplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.</p>
<p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Den nordlige delen av Skotsvær ligger ca. 9 km vest for Tjøtta, i Alstahaug kommune. Dette området grenser mot Landfastøya i vest, og Søndre Susenøya i nord, som er mer gjengrodde kystlyngheilokaliteter. Berggrunnen består hovedsakelig av glimmergneis, og kystlyngheia ligger på det meste 10-15 moh. og skrånene jevnt mot sjøen. I sør går naturen over i mer grunnlent mark med skrint jordsmonn og nakent berg. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 373171Ø 7301231N.</p>
<p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er på 40 daa, og består av 95% kystlynghei (D07) hovedsakelig kalkfattig kystfukthei (D0708, 75 %) og kalkfattig kysthei (D0707, 15%) i de mer tørkeutsatte områdene. Ellers er det en liten strandeng i lokaliteten, og deler av den tørre heia i sør går over til en mosaikk med grunnlent mark. Vegetasjonstypene er H3, fuktig lynghei, H1, tørr lynghei, og U5, Øvre Salteng.</p>
<p>Artsmangfold: Lokaliteten er fattig, og består i hovedsak av røsslyng, krekling, torvull, bjørneskjegg og molte, gjerne i en mosaikk med heigråmose og reinlav.</p>
<p>Bruk, tilstand og påvirkning: Skotsvær ble drevet frem til 1981. Etter dette har det vært noe opphør av drift, og svakere hevd i perioder. Likevel har denne lokaliteten holdt seg i god hevd og tilstand og er mindre preget av opphøret i bruk enn de tilgrensende Susenøyene eller landfastøya. De siste to årene har ny beitebruker økt beitetrykket og benytter en eldre rase som beiter på Skotsvær fra mai/juni frem til januar. Det er omtrent 120 sau med lam som beiter på Skotsvær og øyene som er tilgjengelig på fjære.</p>
<p>Fremmede arter: Det ble registrert ett individ med sitkagran/lutzgran sør i lokaliteten.</p>
<p>Kulturminner: Det er ingen kulturminner i lokaliteten.</p>
<p>Skjøtsel og hensyn: Det lite behov for tiltak i denne lokaliteten annet enn å fjerne sitkagranen/lutzgranen i området, og påse at flere ikke etablerer seg. Lyngheia er intakt, og røsslyngen er ikke særlig gammel så det ansees ikke som nødvending å skjytte denne de neste 5 årene.</p>
<p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghei som strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya.</p>
<p>Verdibegrunnelse: Området fremstår intakt, og later ikke til å være veldig påvirket av perioden med lavere bruk. Det ble ikke funnet noen rødlistearter, men den gode tilstanden i området gjør at lokaliteten vurderes til verdi B, viktig.</p>

4.1.3 Skotsvær naturbeitemark

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Skotsvær naturbeitemark		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 16.09.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D04, Naturbeitemark – 100%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): D0415, Svak lågurtbeiteeng – 100 %		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling):					
Verdi (A, B, C): C			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-102		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: G4, frisk fattigeng					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)
Innledning: Lokaliteten ble besøkt under befarings av Skotsvær med tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeiding av skjøtselsplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.
Beliggenhet og naturgrunnlag: Skotsvær ligger omkring ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Naturbeitemarka ligger på den nordlige delen av øya, i grensen mellom innmark og kystlynghei/grunnlent mark. Berggrunnen består av glimmerskifer og granatglimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 373067Ø 7300524N.
Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

<p>Naturbeitemarka er på 4 daa, og er en ren naturbeitemarklokalitet. Grunntypen er svakt intermediaær med innslag av arter som foretrekker noe kalk (DO415, Svak lågurtbeiteeng), vegetasjonstypen er G4, frisk fattigeng.</p>
<p>Artsmangfold: Lokaliteten består av enkelte delvis intermediaære arter, som: engfrytle, engsoleie, gulaks, sølvbunke, skogstorknebb, føllblom, ryllik, engsyre, blokkebær, tyttebær, blåbær, ryllik, skogstjerne, skogrørkvein og tepperot.</p>
<p>Bruk, tilstand og påvirkning: Bruken på Skotsvær ble opprettholdt frem til 1981. Etter dette har det vært noe opphør av drift, og svakere hevd i perioder. Hovedøya var sommerbeite for kalver i enkelte områder. Ut over dette var engene i bruk til silo og høy, men hester beitet på de udyrka delene av øya. Dette gjelder blant annet trolig også lokaliteten med som nå er i gjengroing. De siste to årene har ny beitebruker økt beitetrykket og benytter en eldre rase som beiter på Skotsvær fra mai/juni frem til januar. Disse later også til å beite noe i lokaliteten. Det er omtrent 120 sau med lam som beiter på Skotsvær og de tilhørende øyene som er tilgjengelig på fjære. Dette har grunneier sett en positiv effekt fra, som observerer at gjengroingen motvirkes i områdene som ikke allerede er grodd igjen.</p>
<p>Fremmedarter: Det er ingen fremmedarter i lokaliteten.</p>
<p>Kulturminner: Det er ingen kulturminner i lokaliteten.</p>
<p>Skjøtsel og hensyn: Det viktigste for naturbeitemarka er å opprettholde et tilstrekkelig beitetrykk. Deretter er det viktig å rydde trær og busker som eventuelt måtte vokse opp dersom beitetrykket ikke kan økes tilstrekkelig. Yngre trær og kratt som er kommet opp bør fjernes.</p>
<p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av sitt unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten er en del av et større kompleks med semi-naturlig mark strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya. Dette består hovedsakelig av kytlynghei, men med innslag av noe naturbeitemark og strandeng.</p>
<p>Verdibegrunnelse: Lokaliteten er liten og i en noe redusert tilstand, uten rødlistearter og med behov for skjøtsel. Lokaliteten får verdi C, lokal verdi.</p>

4.1.4 Skotsvær hagemark

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Skotsvær hagemark		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 16.09.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D05, Hagemark – 100%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): D0515, Svak lågurtbeiteeng – 100 %		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling):					
Verdi (A, B, C): C			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-103		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: G4, frisk fattigeng					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtelsesplanen)
<p>Innledning: Lokaliteten ble besøkt under befarings av Skotsvær med tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeiding av skjøtelsesplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.</p>
<p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Skotsvær ligger omkring ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Hagemarka ligger på den nordlige delen av øya, i grensen mellom innmark og kystlynghei/grunnlent mark. Berggrunnen består av glimmerskifer og granatglimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 372991Ø 7300716N.</p>
<p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en intermediær eng med et tidligere delvis dekke med tresjikt, som nå er grodd til med gjenvekstrær. Hagemarka er på 22 daa. Vegetasjonstypen er G4, frisk fattigeng.</p>
<p>Artsmangfold: I tresjiktet er det hovedsakelig bjørk, rogn og noe osp. Ellers består feltsjiktet av delvis intermediære og mye fattige arter: gulaks, ryllik, tepperot, sølvbunke, engsoleie, skogstorknebb, føllblom, ryllik, engsyre, blokkebær, tyttebær, skogstjerne, skogrørkvein, engfrytle og blåbær.</p>
<p>Bruk, tilstand og påvirkning: Bruken på Skotsvær ble opprettholdt frem til 1981. Etter dette har det vært noe opphør av drift, og svakere hevd i perioder. Hovedøya var sommerbeite for kalver i enkelte områder. Ut over dette var engene i bruk til silo og høy, men hester beitet på de udyrka delene av øya. Dette gjelder blant annet lokaliteten med hagemark som nå er i gjengroing. De siste to årene har ny beitebruker økt beitetrykket og benytter en eldre rase som beiter på Skotsvær fra mai/juni frem til januar. Disse kan også bevege seg inn i hagemarka og beite her. Det er omtrent 120 sau med lam som beiter på Skotsvær og de tilhørende øyene som er tilgjengelig på fjære. Dette har grunneier sett en positiv effekt fra, som observerer at gjengroingen motvirkes i områdene som ikke allerede er grodd igjen.</p>
<p>Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i lokaliteten.</p>
<p>Kulturminner: Det er ingen kulturminner i lokaliteten.</p>
<p>Skjøtsel og hensyn: Hagemarka har hovedsakelig behov for tynning og åpning av busksjikt og delvis av tresjiktet. Å beholde de eldre trærne vil være positivt for å bevare eventuelt naturmangfold knyttet til disse, og enkelte nye trær kan stå igjen som kan ta over som eldre trær i neste generasjon, men størstedelen av oppslaget i busksjiktet bør fjernes. Da vil kanskje marka bli mer attraktiv som alternativt beite for sauen, og med det nye og høyere beitetrykket vil den kanskje holdes åpen.</p>
<p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av sitt unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten er en del av et større kompleks med semi-naturlig mark strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya. Dette består hovedsakelig av kytlynghei, men med innslag av noe naturbeitemark og strandeng.</p>
<p>Verdibegrunnelse: Lokaliteten er liten og i redusert tilstand, uten rødlistearter og med behov for skjøtsel. Lokaliteten får verdi C, lokal verdi.</p>

4.1.5 Skotsvær Sør Kystlynghei

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Skotsvær sør kystlynghei		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 16.09.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale:	
				Inngått år:	
				Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 95%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): D0708, Kalkfattig kystfukthei – 55 % D0707, Kalkfattig kysthei – 50 % D0415, Svak lågurtbeiteeng – 5 %		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling): D04 Naturbeitemark – 5%					
Verdi (A, B, C): Svak B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-104		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)					
Innledning: Lokaliteten ble besøkt under befarings av Skotsvær med tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeiding av skjøtselsplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.					
Beliggenhet og naturgrunnlag: Skotsvær ligger omkring ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Kystlyngheilokaliteten ligger på den sørvestlige delen av øya. Berggrunnen består av glimmerskifer og granatglimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 372632Ø 7299897N.					
Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er på 116 daa., og består i hovedsak av fattig kystlynghei (D07), med mest fuktig utforming (D0708, 55%), men også noe mer tørr lynghei (D0707, 50%). I tillegg er det en liten andel naturbeitemark					

(D04) som har et svakt innslag av noe kalk (D0415, Svak lågurtbeiteeng – 5 %). Vegetasjonstypene er H1, tørr lynghei, H3, fuktig lynghei og G4, frisk fattigeng.

Artsmangfold:

Lokaliteten er fattig, og består i hovedsak av røsslyng, krekling, torvull, bjørneskjegg og molte, gjerne i en mosaikk med heigråmose og reinlav, spesielt i de fuktigere partiene.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Bruken på Skotsvær ble opprettholdt frem til 1981. Etter dette har det vært noe opphør av drift, og svakere hevd i perioder. Likevel har denne lokaliteten holdt seg i god hevd og tilstand i de fleste områdene, men det er noe oppslag av bjørk som i enkelte parti er sterkere. De siste to årene har ny beitebraker økt beitetrykket og benytter GNS som beiter på Skotsvær fra mai/juni frem til januar. Det er omtrent 120 sau med lam som beiter på Skotsvær og de tilhørende øyene som er tilgjengelig på fjære. Dette har grunneier sett en positiv effekt fra, som observerer at gjengroingen motvirkes.

Fremmede arter:

Det ble ikke registrert fremmede arter i lokaliteten.

Kulturminner:

Det er ikke registrert kulturminner i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn:

Det nye beitetrykket bør opprettholdes og evalueres etter eventuell tilvekst av gjengroingsarter som bjørk og rogn. I tillegg kan trær og lokaliteter med mye bjørk om ikke er viktige for sauene som ly for vær og vind vurderes å fjernes. Ut over dette er ikke ener noe problem i denne lokaliteten, og behov for brenning kan eventuelt vurderes ved revisjon om 5 år.

Del av helhetlig landskap:

Lokaliteten ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghei som strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya.

Verdibegrunnelse:

Lokaliteten bærer noe preg av en periode med lavt beitetrykk og svak hevd, men størstedelen av lokaliteten har holdt seg åpen og intakt. I tillegg er bruken nå økt, og røsslyngen er i relativt god stand. Lokaliteten får verdi B-, viktig.

4.2 Gardsøya kystlynghei

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Gardsøya kystlynghei		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 16.09.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale:	
				Inngått år:	
				Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 95%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling):		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling): D04, Naturbeitemark – 5%			D0707, Kalkfattig kysthei 65%		
			D0708, Kalkfattig kystfukthei 25%		
			D0709, Intermediær kysthei, 5%		
			D0415, Svak lågurtbeiteeng 5%		
Verdi (A, B, C): B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God	x	Slått	
20-50 m		Svak		Beite	x
50-105		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: H1, tørr lynghei H3, fuktig lynghei G4, Frisk/tørr, middels baserik eng					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtelsesplanen)
<p>Innledning: Gardsøya ble besøkt under befaring av Skotsvær og tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeiding av skjøtelsesplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.</p>
<p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Gardsøya ligger rett sør for Skotsvær omkring ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Kystlyngheilokaliteten ligger på den østlige siden av øya, ved siden av en tidligere litt intensivt drevet eng som deler øya i to, med en mer grunnlent knaus i vest. Berggrunnen består av glimmerskifer og granatglimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 373027Ø 7299510N.</p>
<p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kystlyngheia på Gardsoya er på 46 daa. Den består av fuktig og fattig hei (D0708) i den vest-vendte skråningen som veksler med og tørrere hei (D0707) som dominerer mot toppene og mot øst. Mot sjøen og i skar er heia mer noe mer intermediær (D709) og det er en gradient mellom den mer intensive enga i midten av lokaliteten og kystlyngheia som kan klassifiseres som en svak lågurtbeiteeng (D0415). Vegetasjonstypene som dominerer i lokaliteten er H1, tørr lynghei og H3, fuktig lynghei og det er bare et lite innslag med G4, frisk/tørr, middels baserik eng.</p>
<p>Artsmangfold: Røsslyng er dominerende art i lyngheia, spesielt i de tørrere partiene. I de fuktigere skråningene er det også en del krekling som veksler i en naturlig mosaikk med bjørneskjegg, torvull, heigråmose og lav. Ellers er forekommer vanlige arter som rypebær, blåbær, blokkebær i heia. Einer er vokst opp hovedsakelig i kanten ned mot enga, og noe oppover i heia. Det er også noe bjørk spredt i lokaliteten og i den nordlige enden.</p>
<p>Bruk, tilstand og påvirkning: Gardsøya er i dag beitet med om lag 30 utegangersau av rasen gammelnorsk sau (GNS) som settes ut imellom midten av mai og juni og går ute til ut i januar. Selv om bruken på Skotsvær ble redusert i 1981 har det vært noe beite i området, men svakere enn tidligere. Dette er ikke like tydelig på Gardsoya som mange av de andre øyene og lokalitetene i området, og kystlyngheia har holdt seg relativt godt. Den lavere bruken synes best i form av noen små bjørk som er vokst opp, hovedsakelig i nord, og en del foreldet røsslyng stedvis i lokaliteten. Generelt er røsslyngen yngre og i bedre stand på toppene, og eldre og grovere i skråningene. I kanten mellom enga som går gjennom øya er det en del einer som kryper utover.</p>
<p>Fremmede arter: Det er noe hvitgran på øya. De står hovedsakelig i kanten mellom enga og heia. Det er ikke snakk om mer enn en 8-9 trær på hele øya, og 3-4 stykker i kystlyngheia.</p>
<p>Kulturminner: Det står rester etter et gammelt fjøs med kjeller nordvest i enga, men ligger utenfor kystlyngheia.</p>
<p>Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bærer noe preg av at kystlyngheia har vært beitet litt for svakt i en periode. Den nåværende nye driften med å la villsauen beite til januar er positivt for å få brukt mer av lyngheia og bør videreføres. På lav fjære kan dyrene komme seg over til Skotsvær, men ved å sette ut dyrene på litt ulike steder opplever beitebruker at beitetrykket kan styres noe. Det vil alltid være en viss utfordring med at sauen kan vandre til andre lokaliteter, men bruken av gamle raser motvirker dette noe og beitebruker opplever at de bruker lyngheia aktivt. Ellers vil det viktigste manuelle tiltaket være å fjerne lutz/sitkagranen som er plantet i lokaliteten så fort som mulig for å unngå spredning og et større problem med fremmedartene om en 10 års tid. Dersom man i tillegg tynner einer og foretar brenning av den eldste røsslyngen vil kystlyngheilokaliteten trolig bli mer attraktiv beite.</p>
<p>Del av helhetlig landskap:</p>

Lokaliteten ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghei som strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya.

Verdibegrunnelse:

Kystlyngheia på Gardsøya er en fin kystlyngheilokalitet, og kanskje den av øyene i skotsværet som er i best stand. Selv om den er noe preget av tidlig tilgroing og forelding enkelte steder er det mange parti fine, og ved god og relativ enkel skjøtsel har den potensiale for å øke verdien. Lokaliteten får verdien B, viktig.

4.3 Ytre Buøya ved Skotsvær

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Ytre Buøya ved Skotsvær		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase: BN00091114		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 09.06.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige): Kvalvik, M.S. m.fl. 2013. Verdifulle kystlyngheilokaliteter på Ytre Helgeland. Bioforsk rapport 8 (156) 2013				Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 100%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): D0707, kalkfattig kysthei – 70 % D0709, intermediær kysthei 15% D0708, kalkfattig kystfukthei – 10% D0710, intermediær kystfukthei – 5%		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling):					
Verdi (A, B, C): B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-106		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: H1e, tørr lynghei H2b, tørr gras-urterik hei H3, fuktig lynghei					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtelsesplanen)

Innledning:

Ytre Buøya ble besøkt under befaring av Skotsvær og tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeiding av skjøtelsesplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær. Tidligere er lokaliteten besøkt og kartlagt i 2013 (Kvalvik m.fl. 2013).

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger like øst for Skotsvær og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Ytre Buøya er langstrakt og relativt flat. Høyeste punkt på øya er 17 m o.h. Øya er karakterisert med flere svake koller delt med fuktige søkk mellom. I sørvest finnes et stort og verdifullt strandengkompleks som er tatt ut av lokaliteten og er en egen lokalitet. Berggrunnen består av kalkglimmerskifer. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0373592Ø 7300082N.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er totalt 158 daa og lokaliteten er en ren kystlyngheilokalitet (D07) etter at strandengkomplekset i sørvest har blitt tatt bort. Utforminger er 70 % kalkfattig kysthei (D0707), 10 % kalkfattig kystfukthei (D0708), 15 % intermediær kysthei (D0709), 5 % intermediær kystfukthei (D0710). Av berggrunnskartet var det grunn til å forvente et høyere innslag av kalkrike naturtyper. Kalkindikatorer ble hovedsakelig funnet i den sørlige delen av lokaliteten. Dominerende vegetasjonstyper er H1e etterfulgt av H2b og H3.

Artsmangfold:

Røsslyng dominerer klart i lyngheia, men det vokser også en god del krekling som stedvis kodominerer med røsslyng. I den sørlige og mest kalkrike delen av Ytre Buøya finnes mange intermediære og svakt kalkrike indikatorer som teiebær, hengeaks, kattedot, fjellfrøstjerne, skogstorkenebb og gjelkarve. Under forrige registrering ble også Ormetunge (NT) registrert. I tillegg finnes mye vanlige arter for kystlynghei: gulaks, blåklokke, mjødur, rødsvingel, kornstarr og tepperot. Videre nordover i lokaliteten avtar kalkinnholdet og vanlige arter i lyngheia er torvull, slåttestarr, skrubbær, rypebær, molte, litt einer, tepperot, skarmarikåpe, heigråmose og reinlav i tillegg til røsslyng og krekling. Blokkebær vokser i de fuktigste lyngpartiene. Flere steder vokser enkeltstående og relativt store bjørketrær.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Buøyene har vært i bruk sammen med Skotsvær frem til 1981, og har vært brukt som storfebeite. Etter dette er øya brukt mindre. Det sto et sommerfjøs på øya frem til 1970. Siden bruken ble redusert i 1981 har det skjedd noe tilgroing med trær og det kan også ha ført til økning med einer og oppslag med bjørk. I 2013 gikk det 11 norsk hvit sau med lam på øya. Dette har trolig vært noe lavt og utilstrekkelig for å opprettholde naturtypene intakt. De siste to årene har beitetrykket blitt økt, og området er i dag i bruk og blir bra beitet med om lag 45 villsau fra mai-juni til januar. Dyra kan bevege seg over til og fra indre Buøya på fjære sjø. Gjengroingen med krypende og død einer er mest markant fra strandengpartiet og opp mot kollene, men den har også spredt seg mye i den nordlige delen av lokaliteten.

Fremmede arter:

Det ble ikke registrert noen fremmede arter.

Kulturminner:

Det er tufter etter sommerfjøs.

Skjøtsel og hensyn:

Partier der røsslyngen er tett og gammel kan med fordel brennes for å fornye røsslyngen. I tillegg burde eineren begrenses og reduseres der det er mulig. Ved å gjøre dette i tillegg til å bruke eldre saueraser og gjerne en lengre beiteperiode slik som den aktuelle bruken er på nå vil være positivt for å forhindre gjengroing for å opprettholde naturverdiene. Bjørka later ikke til å være et problem per nå, men deler av den kan med fordel fjernes, men noen kratt kan også være fine skjul for dyra.

Del av helhetlig landskap:

Lokaliteten ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghei som strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya. Ytre Buøya er en del av en rekke øyer vest for Skotsvær med litt rikere berggrunn og vegetasjon.

Verdibegrunnelse:

Ytre Buøya er en fin lokalitet som til dels er artsrik. Det er noe gjengroing med bjørk, men hovedutfordringen er krypende einer som dekker et stort areal i nord, og en del død einer mellom strandenga og kystlyngheia enkelte steder. Hevden er noe svak, men helheten er fortsatt ganske god. Rødlisterarten ormetunge (NT) er også tidligere registrert og er sannsynligvis fortsatt i lokaliteten, men i små mengder. Litt sterkere hevd gjennom å opprettholde den nye bruken og rydding av einer og eventuell sviing av røsslyng vil på sikt øke verdien. Lokaliteten får verdi B, viktig.

4.4 Ytre Buøya ved Skotsvær, strandeng

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)						
Navn på lokaliteten: Ytre Buøya ved Skotsvær, strandeng		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:		
ID i naturbase: BN00091140		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 09.06.2022		
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige): Kvalvik, M.S. m.fl. 2013. Verdifulle kystlyngheilokaliteter på Ytre Helgeland. Bioforsk rapport 8 (156) 2013				Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:		
Hovednaturtype (% andel fordeling): G05, Strandeng – 100%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): G0503 - strandeng og strandsump hevdet med beite – 100%			
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling):						
Verdi (A, B, C): B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder			
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --						
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):		Vegetasjonstyper: U5, Øvre Strandeng U9, Strandsump
< 20 m	x	God	x	Slått		
20-50 m		Svak		Beite	x	
50-107		Ingen		Pløying		
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling		
		Dårlig		Lauving		
				Torvtekt		
				Brenning		
				Park/hagestell		

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtelsesplanen)
<p>Innledning: Strandenga på Ytre Buøya ved Skotsvær ble befart den 09.06.2022 av Annette Bär og Sven Emil Hinderaker i forbindelse med utarbeiding av skjøtelsesplan for Skotsvær og de tilhørende øyene. Lokaliteten er tidligere kartlagt den 17.6.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland, i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.</p>
<p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørvestsida av Ytre Buøya, like øst for Skotsvær og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Ytre Buøya er langstrakt og relativt flat. Høyeste punkt på øya er 17 m o.h. Øya er karakterisert med flere svake koller delt med fuktige søkk mellom. Strandengkomplekset er relativt stort, intakt med fine soneringer. Berggrunnen består av kalkglimmerskifer men lokaliteten ligger på et skjellsandparti. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0373517Ø 7300000N.</p>
<p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er totalt ca. 18 daa og lokaliteten er et rent strandengkompleks (G05). Det ble ikke foretatt nøye vurdering av strandenga med tanke på utforminger og soneringer. Utforminga er generelt bestemt til strandeng og strandsump hevdet med beite (G0503). Dominerende vegetasjonstyper er U5, øvre strandeng og U9, strandsump.</p>
<p>Artsmangfold: Det ble ikke foretatt en nøye artsinventering i denne lokaliteten. Strandenga er grasrik og domineres av rødsvingel. I strandsumpparti dominerer også smårørkvein. Andre arter som ble funnet er buestarr og hanekam. I de nedre delene av strandenga vokser gåsemure, strankryp, strandkjempe, rødsvingel og fjæresaulauk. Rødstilk og enkeltbekkasin holder til i strandenga og utviste hekheadferd.</p>
<p>Bruk, tilstand og påvirkning: Ytre Buøya har en lang historie som storfebeite. Et sommerfjøs stod på Ytre Buøya og var i bruk helt til 1970. Øya vært brukt til sommerbeite for norsk kvit sau fra 1981-ca. 2020. I 2013 gikk det 11 sau med lam på øya. Dyra går av og til over til Indre Buøya og Blikholman på fjære sjø. Strandenga er fint nedbeita, uten tegn til slitasje eller erosjon. Beitetrykket er økt fra tidligere, og det går nå gammel norsk sau på øya.</p>
<p>Fremmede arter: Ingen fremmedarter ble registrert.</p>
<p>Kulturminner: Ingen kulturminner er registrert.</p>
<p>Skjøtsel og hensyn: Det anbefales å fortsette beite med gammel norsk sau, og kan være egnet for helårsbeite ettersom resten av øya hovedsakelig er ei røsslyngrik kystlyngheiø.</p>
<p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.</p>
<p>Verdibegrunnelse: Strandenga på Ytre Buøya ved Skotsvær er ei relativt stor, intakt strandeng med fine soneringer. Lokaliteten holdes i hevd med beiting og beitetrykket kan med fordel økes noe. Det ble ikke registrert rødlistede arter og lokaliteten er nokså artsfattig. Lokaliteten får verdi B, viktig.</p>

4.5 Indre Buøya, kystlynghei

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Indre Buøya, kystlynghei		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 09.06.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale:	
				Inngått år:	
				Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 95%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling):		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling): G05 Strandeng og strandsump G05 – 5%			D0709, Intermediær kysthei – 40%		
			D0711, Kalkkysthei – 25%		
			D0707, Kalkfattig kysthei – 20 %		
			D0708, Fattig kystfukthei – 10 %		
			G0503 - strandeng og strandsump hevdet med beite – 5%		
Verdi (A, B, C): B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-108		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: H1, tørr lynghei H2, tørr gras-urterik hei H3, fuktig lynghei U5, Øvre salteng					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)

Innledning:

Indre Buøya ble besøkt under befaring av Skotsvær og tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeiding av skjøtselsplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger øst for Skotsvær og Ytre Buøya og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Indre Buøya er langstrakt og ganske variert. Den er 28 meter høy med halvbratte kalkrike skråninger i sør, og flater ut i fattigere vegetasjon i nordenden. Vegetasjonen varierer også fra rikt og engaktig enkelte steder til fattig lynchhei og kratt. Berggrunnen består av kalkspatmarmor. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0373592Ø 7300082N.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er på 84 daa, med 95% kystlynghai (D07), og noe stradeng (U5) og strandsumpaktig vegetasjon i den nordlige enden. Sør i lokaliteten er det svakt kalkrik grashei (D0711), nordover på vestsiden er vegetasjonen mer intermediær (D0709) og fattig i nordenden (D0707), med noe fattig kystfukthei (D0708). Den østlige skråningen er vekselvis svakt kalkrik fra nord til sør. Dominerende vegetasjonstyper er H2 og H1, men med litt H3 og U5.

Artsmangfold:

Siden øya stedvis er ganske kalkrik er det stor variasjon i artssammensetning. Området i sør er preget av gras og urter som gulaks, blåklokke, skogstorknebb, småengkall, fuglevikke, tveskjeggveronika, markjordbær, fjellfrøstjerne krekling, teiebær, kornstarr, tepperot, bakkefrytle og hvitmaure, skrubbær, skogstjerne og hvitveis. Det er noe einer spredt. Nordover på vestsiden er det dominans av blåbær og krekling men er også preget av det rike innslaget av gras og urter innimellom. Dette blir gradvis fattigere nordover. Røsslyng dominerer i hovedsak mot toppen og på de litt mer sydvendte og tørkeutsatte områdene. I den nordlige delen er det fuktigere og fattig hei med mye røsslyng, mose, krekling og molte.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Buøyene har vært i bruk sammen med Skotsvær frem til 1981, og er etter det brukt mindre. I denne perioden har det skjedd noe tilgroing med trær og det kan også ha ført til økning med einer. De siste to årene har beitetrykket blitt økt, og området er i dag i bruk og blir bra beitet med om lag 45 villsau fra mai-juni til januar. Dyra kan bevege seg over til og fra Ytre Buøya på fjære sjø. Tilstanden på Indre Buøya er stedvis god, men det er enkelte forekomster med fremmed sitka/lutzgran i lokaliteten, og oppslag av trær og einer. Røsslyngen er i ulike stadier, men en del begynner å bli noe gammel.

Fremmede arter:

Det er noe hvitgran/sitkagran som vokser opp i lokaliteten.

Kulturminner:

Det er ingen rester etter kulturminner på Indre Buøya.

Skjøtsel og hensyn:

Indre Buøya er i ganske god stand, men det ville vært gunstig med en rydding av einer der den dominerer mest. Det ville også vært positivt å svi noe av den gamle røsslyngen for å få litt mer gras og foryngelse av røsslyng der den er i eldre fase. Bruk av eldre saueraser er positivt og en lang beiteperiode kan bidra til å beite mer av lynghai, og muligens spre beitetrykket mer jevnt over øya.

Del av helhetlig landskap:

Indre Buøya ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde og er nå innlemmet i utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghai som

strekker seg sørover fra Hestøya/Store Buøya. Indre Buøya er en del av en rekke øyer vest for Skotsvær med litt rikere berggrunn og vegetasjon, og lang brukshistorikk.

Verdibegrunnelse:

Indre Buøya er en fin kystlynghei lokalitet med mye variasjon i artssammensetning og utforming. Den er preget av en periode med litt svak bruk, men med nåværene bruk kan tilstanden på sikt økes, og den har et stort potensiale for å øke i verdi med riktig skjøtsel. Lokaliteten får verdi B, viktig.

4.6 Ytre Valløya, kystlynghei

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Ytre Valløya, kystlynghei		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 09.06.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale:	
				Inngått år:	
				Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 80%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling):		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling): D04, Naturbeitemark 20%			D0709, Intermediær kysthei – 40 % D0711, Kalkkysthei – 40 % D0416, Lågurtebeiteng – 20 %		
Verdi (A, B, C): B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-109		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: H1, tørr lynghei H2, tørr gras-urterik hei G6, frisk fattigeng					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)

Innledning:

Ytre Valløya ble besøkt under befaring av Skotsvær og tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeidelse av skjøtselsplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger øst for Skotsvær sør for Ytre Buøya og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Ytre Valløya er langstrakt og ganske homogen. Høyeste punkt er ca. 18 meter over havet, og øya går som en rygg med svak skråning mot vest, og litt brattere mot øst. Det går renner som er litt mindre tørkeutsatt langs med øyas nord-sør retning. Berggrunnen består av en blanding av kalkspatmarmor og kalkglimmerskifer. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 373500Ø 7299152N.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Området er på totalt 96 daa og er kartlagt som en kystlyngheilokalitet (D07) med 20% intermedier til svakt kalkrik naturbeitemark (D0416) i de mer fuktige og dermed beiteprefererte forseningene i lokaliteten. Videre er kystlyngheia en svakt kalkrik tørr hei (D0709) i mosaikk mer litt mindre tørkeutsatte flekker med mer urter og gras (D0711). Kollene og toppene er generelt fattigere, mens skåningene er rikere nokså kalkrike. Dominerende vegetasjonstyper er H1, tørr lynghei, H2, tørr gras-urterik hei og G6, frisk fattigeng.

Artsmangfold:

Ytre Valløya er nokså artsrik, og med stedvis dominans av røsslyng og einer på de mer tørkeutsatte områdene. Ellers er det en del annen lyng, som krekling, blåbær og blokkebær som også forekommer jevnt i lokaliteten. Mindre vanlige arter i lokaliteten er brudespore, stortveblad og marinøkkel. Ellers ble det funne mye urter og gras, noen mer kalkkrevende enn andre: hengeaks, markjordbær, fjellfrøstjerne, teiebær, enghumbleblom, mjødurt, vårmarihånd, legeveronika, skogstjerne, tepperot, smalkjempe, fløyelsmarikåpe, lifiol, storblåfjær, småengkall, tveskjeggveronika, skrubbær, kornstarr, rødsvingel, engkvein, fjellmarikåpe, gulflatbelg, gullris, gulaks, fuglevikke, nyresoleie, åkersnelle, skogstorkenebb og kranskonvall.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Lokaliteten er preget av svært lav opphørt bruk over en periode. Valløyene var i bruk sammen med Skotsvær frem til 1981, og har siden vært mindre brukt, og mye av gjengroing og svak skjøtsel har skjedd i denne perioden. Bruken er økt med ny beitebruker de siste to årene som har utgangersau gående fra litt utpå sommeren for Valløyene, og frem til januar. Den økte bruken har stanset gjengroingen ifølge bruker og grunneier. Det er veldig begrenset med trær som er vokst opp på Ytre Valløya, men lokaliteten er preget av gjengroing med spesielt einer og mjødurt som problemarter der de dominerer. Ellers er det eldre og grov røsslyng spesielt i nordenden av øya og i skråningene.

Fremmede arter:

Det ble registrert lutzgran/sitkagran nordvest i lokaliteten.

Kulturminner:

Det er ikke registrert noen kulturminner i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn:

Forekomsten av lutzgran/sitkagran bør fjernes før den rekker å bli et problem. Ellers bør skråningene med grov røsslyng svis i små parti av gangen, og eventuelt gammel og grov røsslyng i nord-enden av øya. I tillegg vil fjerning av einer som dominerer være ønskelig. En lang beitesesong fra tidlig sommer/vår til sein høst, gjerne med en gammel rase er positivt og vil hjelpe med å få beitet i røsslyngen og kan trolig også hjelpe med å redusere dominansen av mjødurt i de fuktigere engarealene, samt svekke tilveksten av einer.

Del av helhetlig landskap:

Ytre Valløya ligger i nærheten av Vegaøyen verdensarvområde, og er nå innlemmet i en utvidelse av det utvalgte kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghei som strekker seg sørover fra Hestøya og Store Buøya. Ytre Valløya er en del av en rekke øyer vest for Skotsvær med litt rikere berggrunn og vegetasjon, og lang brukshistorikk.

Verdibegrunnelse:

Ytre Valløya er en spennende kystlyngheilokalitet med en god blanding av både rik og fattig lynghei, med spennende forekomster av arter, og kystlyngheia inngår i en mosaikk med mer grasdominert engvegetasjon. Øya er ikke igjengrodd med trær, men bærer preg av svak bruk i en periode. Med aktiv bruk og skjøtsel kan verdien på lokaliteten økes. Lokaliteten får verdi B, viktig.

4.7 Indre Valløya, kystlynghei

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)					
Navn på lokaliteten: Indre Valløya		Kommune: Alstahaug		Områdenr.:	
ID i naturbase:		Registrert i felt av: Sven Emil Hinderaker & Annette Bär		Dato: 09.06.2022	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):				Skjøtselsavtale:	
				Inngått år:	
				Utløper år:	
Hovednaturtype (% andel fordeling): D07, Kystlynghei – 100%			Grunntyper etter DN-håndbok 13 (% andel fordeling): D0711, Kalkkysthei – 100 %		
Tilleggsnaturtyper/mosaikk (% andel fordeling):					
Verdi (A, B, C): B			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Bilder		
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11): --					
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak	x	Beite	x
50-110		Ingen		Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/ hagestell	
Vegetasjonstyper: H2, tørr gras-urterik hei					

OMRÅDEBESKRIVELSE (For naturbase og som grunnlag for skjøtelsesplanen)

Innledning:

Indre Valløya ble besøkt under befaring av Skotsvær og tilhørende øyer sommeren 2022. Arbeidet er gjort i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplan for Skotsvær som nylig er innlemmet i UKL-området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger øst for Skotsvær sør for Indre Buøya og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Indre Valløya er langstrakt med flere forhøyninger som i nord-sør retning. Høyeste punkt er ca. 17 meter over havet, og i den sørlige delen går ryggen ganske høyt med slak helling, mens skråningene i øst-vest retning er brattere. Berggrunnen består av kalkspatmarmor som kommer tydelig frem i kanten mot sjøen. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 373852Ø 7298987N.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Kystlyngheilokaliteten på Indre Valløya er på 65 daa og er en ren kystlyngheilokalitet (D07). Utformingen er kalkkysthei (D0711), og vegetasjonstypen er tørr gras-urterik hei (H2).

Artsmangfold:

Øya er preget av en dominans av einer og krekling, men er rik på kalkkrevende arter, spesielt i kantene mot grunnere mark og fjellet. Spesielt for øya er vårmarihånd som forekommer i store mengder i grunnlendt mark i kantene, men også innimellom einer og lyng mer eller mindre jevnt gjennom øya. Ellers er det en del eldre røsslyng, og noe blokkebær. Andre arter som ble registrert er teiebær, enghumleblom, mjødukt, skogstjerne, tepperot, smalkjempe, fløyelsmarikåpe, fjellfrøstjerne, lifiol, storblåfjær, stortveblad, småengkall, tveskjeggveronika, skrubbær, kornstarr, engkvein, fjellmarikåpe, fuglevikke, gulaks, nyresoleie, åkersnelle, skogstorkenebb, hengeaks og kranskonvall.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Indre og Ytre Valløya var i bruk som sommerbeite for sau når bruket på Skotsvær var i drift, til og med 1981. Øyene har vært brukt etter dette, men bruken har vært noe varierende og lav. Den tidligere svake bruken på Indre Valløya har ført til at spesielt einer har vokst opp på store deler av øya og nå dekker en god del av arealet. De siste to årene har bruken økt med ny beitebruker som har villsau på øyene. Disse slippes seinere på Valløylene enn på Skotsvær og Buøyene, og går ute til januar. Både grunneier og beitebruker har observert at gjenveksten på øyene har stoppet opp som følge av den økte bruken.

Fremmede arter:

Ingen fremmedarter ble registrert.

Kulturminner:

Ingen kulturminner er registrert.

Skjøtsel og hensyn:

Indre Valløya trenger skjøtsel for å få bukt med einer som dominerer. Fjerning av einer i kombinasjon med brenning vil være positivt for å stimulere spiring av røsslyng som kan etablere seg der eineren har vært. Den økte bruken de siste årene sees på som positiv, og bør opprettholdes og justeres etter behov og beitegrunnlag. Et høyere beitetrykk vil være positivt for å hindre gjenvekst, men kan også være uheldig med tanke på forekomsten av brudespore. Det foreslås at bruken slik den er i dag, med sein slipp på øya fortsetter, og så kan bestanden av brudespore vurderes ved revidering av skjøtelsesplanen etter 5 år.

Del av helhetlig landskap:

Indre Valløya ligger i nærheten av Vegaøyan verdensarvområde, og er nå innlemmet i en utvidelse av det utvalgte kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap. Lokaliteten blir en del av et større kompleks med kystlynghei som

strekker seg sørover fra Hestøya og Store Buøya. Indre Valløya er en del av en rekke øyer vest for Skotsvær med litt rikere berggrunn og vegetasjon og lang brukshistorikk.

Verdibegrunnelse:

Selv om bruken av øya har vært noe lav, og einer og krekling dominerer, er naturmangfoldet på Indre Valløya stort. Likevel er ikke øya truet av noen særlig gjengroing med trær. Med skjøtsel og tiltak som reduserer einer og eventuelt brenning av gammel røsslyng kan verdien på øya økes. Lokalteten får per dags dato verdi B, viktig.

5 Bilder fra lokalitetene

5.1 Nordre Susenøya

Bilde 1: Nordre Susenøya er en fin Kystlyngheilokalitet, med mindre skogsholdt/kratt i forsenkningene. Dette er fine habitat for insekter og fugl, og ly for dyra. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 2: Det er noe eldre og forvedet røsslyng enkelte steder på øya. Totalt sett er det en mosaikk med eldre og yngre røsslyng. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.2 Søndre Susenøya

Bilde 3: Søndre Susenøya består av friske og fuktige heier, og noe tørrere og grunnere hei. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 4: Det er røsslyng i alle faser, her en ung plante. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 5: Vegetasjonen veksler mye mellom med gras og lyng i deler av området. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 6: På steder med eldre røsslyng vil det være fordel å svi, men en bør påse at det ikke er for skrint slik at det kan forårsake erosjon.

5.3 Landfastøya

Bilde 7: Landfastøya er bratt på alle sider bortsett fra helt i sørenden. Den er også ganske grunnlent og dårlig i den sørlige og østlige delen. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 8: Den vestlige delen av Landfastøya er fuktpreget. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.4 Skotsvær Nord

Bilde 9: Den nordlige delen av Skotsvær er preget av fukthei. Forsøksfelt kan sees til venstre i bildet. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.5 Hagemark Skotsvær

Bilde 10: Hagemarka på Skotsvær ryddes, men er stor og gror fort til. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.6 Naturbeitemark Skotsvær

Bilde 11: Naturbeitemarka på Skotsvær er fin, med noen overstandere, men yngre trær kan felles slik at området åpnes noe mer opp. Deler av hagemarka kan sees i bakgrunnen. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.7 Skotsvær Sør

Bilde 12: Kystlyngheia som ligger i den sørlige delen av Skotsvær er fattig og tidvis skrinn. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 13: Kystlyngheia består av både gras og lyng men er ofte skrinn, spesielt mot sjøen. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.8 Gardsøya

Bilde 14: Oversikt over gardsøya med Kystlynghei og gammel innmark i midten. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.9 Ytre Buøya

Bilde 15: Ytre Buøya, med utsikt mot strangenga som viser utfordring med en tidvis stor forekomst av einer i sonen mellom eng og hei. Foto: Annette Bär.

Bilde 16: Utsikt over nordenden av Ytre Buøya hvor det også er stedvis dominans med einer, her er den også mer krypende. Foto: Annette Bär.

Bilde 17: Bildet illustrerer hvordan einer gjerne dominerer i overgangen mot strandenga. Foto: Annette Bär.

5.10 Ytre Buøya, strandeng

Bilde 18: Strandenga med ulike soneringer. Foto: Annette Bär.

5.11 Indre Buøya

Bilde 19: Røsslyngdominans på toppen av Indre Buøya. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 20: Mer grasdominert hei, i kombinasjon med einer og busker. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.12 Ytre Valløya

Bilde 21: Ytre Valløya er grasdominert på midten og i forsenkningen. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 22: Røsslyng forekommer på de litt tørrere partiene i forgrunnen og på kantene av øya. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 23: Einer som stedvis dominerer, her i et mer begrenset omfang og ikke nødvendigvis et problem. Det er også viktig habitat for insekt og fugl. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 24: Mosaikkpreget skråning mot sjøen hvor noe av røsslyngen begynner å bli gammel og grov. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 25: Bilde av arten marinøkkel som ble funnet på øya. Det er en liten bregne som er avhengig av at vegetasjonen rundt ikke skygger for mye over den. Foto: Sven Emil Hinderaker.

5.13 Indre Valløya

Bilde 26: Store forekomster av vårmarihånd på øya. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 27: Eineren kan skygge ut Orkidéene dersom den blir for tett og dominerende. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 28: Øya er svært kalkrik, og tidvis skrinn, spesielt i overgangen til berg. Foto: Sven Emil Hinderaker.

Bilde 29: Både gammel røsslyng og en del einer i bildet. Brenning av mindre områder vil være positivt. Foto: Annette Bär.

Litteraturreferanser

Artsdatabanken (2021, 24. november). Norsk rødliste for arter 2021.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021>

Kvalvik, M.S., Carlsen, T.H, Johansen, L, Thorvaldsen, P., Dyrhaug, M. og Bär, A. 2013. Verdifulle kystlyngheilokaliteter på Ytre Helgeland. Bioforsk rapport 8 (156) 2013.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter.